



Prezes Rady Ministrów

Mateusz Morawiecki

Warszawa, dnia /elektroniczny znacznik czasu/

RM-0610-106-22
UD294

Pani Elżbieta WITEK
Marszałek Sejmu

Szanowna Pani Marszałek,

na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej przedstawiam Sejmowi projekt ustawy o zmianie ustawy o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych.

Do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Cyfryzacji.

Z poważaniem
Mateusz Morawiecki
/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

Do wiadomości:
wnioskodawca

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych

Art. 1. W ustawie z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych (Dz. U. poz. 848 oraz z 2022 r. poz. 1002) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 3 w ust. 2:
 - a) w pkt 5 lit. a otrzymuje brzmienie:

„a) które nie zostały przez niego lub na jego rzecz wytworzone, przez niego sfinansowane albo przez niego nabyte, albo”;
 - b) w pkt 8 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 9 w brzmieniu:

„9) złożonych schematów i dokumentacji technicznych w formie nietekstowej.”;
- 2) w art. 5:
 - a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Podmiot publiczny zapewnia dostępność cyfrową przez spełnienie przez jego stronę internetową, zarządzane elementy strony internetowej, jego aplikację mobilną lub zarządzane elementy aplikacji mobilnej wymagań określonych w załączniku do ustawy.”;
 - b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Wymagania określone w załączniku do ustawy uznaje się za spełnione, gdy podmiot publiczny zapewnia dostępność cyfrową z uwzględnieniem wymagań określonych w pkt 9, 10 i 11 Polskiej Normy wprowadzającej normę ETSI EN 301 549 V3.2.1:2021.”;
- 3) po art. 5 dodaje się art. 5a w brzmieniu:

„Art. 5a. 1. W przypadku gdy podmiot publiczny publikuje na stronie internetowej lub w aplikacji mobilnej zarejestrowane wcześniej multimedia nadawane na żywo, dostosowuje je do wymagań określonych w załączniku do ustawy w terminie nie dłuższym niż 14 dni od momentu zakończenia nadawania.

2. Jeżeli dostosowanie zarejestrowanych wcześniej multimedii nadawanych na żywo do wymagań określonych w załączniku do ustawy nie może nastąpić

w terminie, o którym mowa w ust. 1, podmiot publiczny, publikując te multimedia, informuje o terminie, w którym zapewni dostępność cyfrową opublikowanych multimediów, nie dłuższym niż 2 miesiące od momentu zakończenia nadawania.”;

4) w art. 8:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Jeżeli wiązałoby się to z poniesieniem nadmiernych kosztów, podmiot publiczny, z wyłączeniem podmiotów, o których mowa w art. 2 pkt 1–4, których zadaniem publicznym jest prowadzenie działalności na rzecz osób niepełnosprawnych lub osób starszych, może nie zapewniać dostępności cyfrowej elementów strony internetowej lub elementów aplikacji mobilnej.”,

b) uchyla się ust. 2,

c) w ust. 3:

– wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„W przypadku, o którym mowa w ust. 1, podmiot publiczny przeprowadza ocenę zapewnienia dostępności cyfrowej elementów strony internetowej lub elementów aplikacji mobilnej obejmującą:”,

– uchyla się pkt 1,

– po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:

„2a) szacowane korzyści dla danego podmiotu publicznego z zapewnienia dostępności cyfrowej strony internetowej lub aplikacji mobilnej podmiotu publicznego w odniesieniu do szacowanych korzyści dla osób niepełnosprawnych z uwzględnieniem kosztów, o których mowa w pkt 2;”,

d) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Wyniki oceny zapewnienia dostępności cyfrowej, o której mowa w ust. 3, dołącza się do deklaracji dostępności strony internetowej lub aplikacji mobilnej podmiotu publicznego, zwanej dalej „deklaracją dostępności”.”;

5) uchyla się art. 9;

6) w art. 10:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Podmiot publiczny sporządza w sposób dostępny cyfrowo deklarację dostępności dla każdej wersji językowej strony internetowej lub aplikacji mobilnej, w języku wersji strony internetowej lub aplikacji mobilnej, do której się odnosi.”,

b) w ust. 4:

- pkt 4–6 otrzymują brzmienie:
 - „4) dane teleadresowe siedziby podmiotu publicznego wraz ze wskazaniem danych kontaktowych osoby lub komórki organizacyjnej wyznaczonej do realizacji spraw w zakresie dostępności cyfrowej w tym podmiocie publicznym;
 - 5) informacje na temat utworzonych na stronie internetowej lub w aplikacji mobilnej niestandardowych skrótów klawiszowych służących przemieszczaniu się po elementach strony internetowej lub elementach aplikacji mobilnej i uruchamianiu funkcji dostępnych na stronie internetowej lub w aplikacji mobilnej;
 - 6) informację lub link do informacji o dostępności architektonicznej siedziby podmiotu publicznego dla osób niepełnosprawnych;”
- pkt 8 otrzymuje brzmienie:
 - „8) w przypadku strony internetowej – link do aplikacji mobilnej i deklaracji dostępności tej aplikacji mobilnej, jeżeli podmiot publiczny posiada aplikację mobilną;”
- c) ust. 7 otrzymuje brzmienie:
 - „7. Podmiot publiczny publikuje deklarację dostępności:
 - 1) posiadanej strony internetowej – na tej stronie internetowej albo innej odpowiedniej stronie internetowej;
 - 2) posiadanej aplikacji mobilnej – na stronie internetowej wybranej spośród stron internetowych posiadanych przez ten podmiot lub wraz z innymi informacjami, które są udostępniane podczas pobierania aplikacji.”;
- 7) w art. 12 pkt 5 otrzymuje brzmienie:
 - „5) udostępnia informacje i dobre praktyki dotyczące przeprowadzania oceny zapewnienia dostępności cyfrowej, o której mowa w art. 8 ust. 3;”;
- 8) w art. 18 ust. 1 otrzymuje brzmienie:
 - „1. Każdy ma prawo wystąpić do podmiotu publicznego z żądaniem zapewnienia dostępności cyfrowej wskazanych: strony internetowej, aplikacji mobilnej, elementu strony internetowej lub elementu aplikacji mobilnej, w tym elementów, o których mowa w art. 3 ust. 2, oraz elementów niedostępnych cyfrowo na podstawie art. 8 ust. 1, a w przypadku gdy podmiot publiczny nie jest w stanie zapewnić dostępności cyfrowej

elementu strony internetowej lub elementu aplikacji mobilnej – o ich udostępnienie za pomocą alternatywnego sposobu dostępu, o którym mowa w art. 7.”;

- 9) w art. 19:
 - a) w ust. 1 uchyla się pkt 3,
 - b) uchyla się ust. 4,
 - c) w ust. 5 pkt 2 otrzymuje brzmienie:
„2) pkt 2, wynosi do 5000 zł.”;
- 10) załącznik do ustawy otrzymuje brzmienie określone w załączniku do niniejszej ustawy.

Art. 2. Ustawa wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.

Załącznik
do ustawy
z dnia
(Dz. U. poz.)

WYTYCZNE DLA DOSTĘPNOŚCI TREŚCI INTERNETOWYCH 2.1 STOSOWANE DO
STRON INTERNETOWYCH I APLIKACJI MOBILNYCH W ZAKRESIE DOSTĘPNOŚCI
DLA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Zasada	Wytyczna	Kryterium sukcesu	Poziom
1 – Postrzegalność	1.1 – Alternatywa tekstowa	1.1.1 – Treść nietekstowa	A
	1.2 – Multimedia	1.2.1 – Tylko audio lub tylko wideo (nagranie)	A
		1.2.2 – Napisy rozszerzone (nagranie)	A
		1.2.3 – Audiodeskrypcja lub alternatywa tekstowa dla mediów (nagranie)	A
		1.2.5 – Audiodeskrypcja (nagranie)	AA
	1.3 – Możliwość adaptacji	1.3.1 – Informacje i relacje	A
		1.3.2 – Zrozumiała kolejność	A
		1.3.3 – Właściwości zmysłowe	A
		1.3.4 – Orientacja	AA
		1.3.5 – Określenie pożądanej wartości	AA
	1.4 – Rozróżnialność	1.4.1 – Użycie koloru	A
		1.4.2 – Kontrola odtwarzania dźwięku	A
		1.4.3 – Kontrast (minimum)	AA
		1.4.4 – Zmiana rozmiaru tekstu	AA
		1.4.5 – Obrazy tekstu	AA
		1.4.10 – Dopasowanie do ekranu	AA
1.4.11 – Kontrast elementów nietekstowych		AA	
1.4.12 – Odstępy w tekście		AA	
1.4.13 – Treść spod kursora lub fokusu		AA	
2 – Funkcjonalność	2.1 – Dostępność z klawiatury	2.1.1 – Klawiatura	A
		2.1.2 – Bez pułapki na klawiaturę	A
		2.1.4 – Jednoznakowe skróty klawiaturowe	A
	2.2 – Wystarczający czas	2.2.1 – Dostosowanie czasu	A
		2.2.2 – Pauza, zatrzymanie, ukrycie	A
	2.3 – Ataki padaczki	2.3.1 – Trzy błyski lub wartości poniżej progu	A
	2.4 – Możliwość nawigacji	2.4.1 – Możliwość pominięcia bloków ¹⁾	A
		2.4.2 – Tytuł strony ¹⁾	A
		2.4.3 – Kolejność fokusu	A
		2.4.4 – Cel łącza (w kontekście)	A
		2.4.5 – Wiele dróg ¹⁾	AA
2.4.6 – Nagłówki i etykiety		AA	
2.4.7 – Widoczny fokus		AA	
2.5 – Metody obsługi	2.5.1 – Gesty dotykowe	A	
	2.5.2 – Rezygnacja ze wskazania	A	
	2.5.3 – Etykieta w nazwie	A	

Zasada	Wytyczna	Kryterium sukcesu	Poziom
		2.5.4 – Aktywowanie ruchem	A
3 – Zrozumiałość	3.1 – Możliwość odczytania	3.1.1 – Język strony	A
		3.1.2 – Język części ¹⁾	AA
	3.2 – Przewidywalność	3.2.1 – Po otrzymaniu fokusu	A
		3.2.2 – Podczas wprowadzania danych	A
		3.2.3 – Spójna nawigacja ¹⁾	AA
		3.2.4 – Spójna identyfikacja ¹⁾	AA
	3.3 – Pomoc przy wprowadzaniu informacji	3.3.1 – Identyfikacja błędu	A
		3.3.2 – Etykiety lub instrukcje	A
		3.3.3 – Sugestie korekty błędów	AA
		3.3.4 – Zapobieganie błędom (prawnym, finansowym, w danych)	AA
4 – Kompatybilność	4.1 – Kompatybilność	4.1.1 – Poprawność kodu	A
		4.1.2 – Nazwa, rola, wartość	A
		4.1.3 – Komunikaty o stanie ¹⁾	AA

¹⁾ Nie ma zastosowania do aplikacji mobilnych.

UZASADNIENIE

Konieczność nowelizacji ustawy z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych (Dz. U. poz. 848 oraz z 2022 r. poz. 1002), zwanej dalej „ustawą”, wynika z doświadczeń płynących z trzyletniego obowiązywania obecnych przepisów oraz przyczyn zewnętrznych (polskie, oficjalne tłumaczenia standardu WCAG 2.1).

Mając na uwadze powyższe, w niniejszym projekcie ustawy przewidziano poniższe zmiany.

Art. 3 ust. 2 pkt 5 lit. a – w katalogu wyłączeń konieczne jest doprecyzowanie, że jeśli publikowane treści znajdują się w posiadaniu podmiotu publicznego ale ich powstanie nie zostało przez niego sfinansowane, to podlegają one wyłączeniu.

Art. 3 ust. 2 pkt 9 – różnego rodzaju dokumentacje techniczne, przede wszystkim te tworzone w wyspecjalizowanych programach, są często bardzo złożone i skomplikowane. Nie jest obecnie możliwe, przy racjonalnym nakładzie środków, zapewnienie skutecznej alternatywy umożliwiającej, np. osobie niewidomej, skorzystanie ze schematów urządzeń elektronicznych. Takie schematy są często elementami dokumentacji, np. w postępowaniach przetargowych, które są publikowane na stronach internetowych i dla których ważna jest pewność poprawnego przygotowania całości dokumentów. Wyłączenie schematów i dokumentacji technicznej z zakresu przedmiotowego ustawy pozwoli na uniknięcie wątpliwości co do tego, w jakim zakresie konieczne jest zapewnienie dostępności cyfrowej dokumentów, co do których jest to bardzo trudne.

Art. 5 ust. 1 – nowe brzmienie przepisu wprowadza jednoznacznie dodatkowy obowiązek zapewnienia dostępności cyfrowej wszelkich treści publikowanych przez podmiot publiczny na stronach internetowych (zarządzanych elementach stron internetowych) i w aplikacjach mobilnych (zarządzanych elementach aplikacji mobilnych). Oznacza to, że podmiot publiczny, publikując treści na stronach internetowych lub w aplikacjach mobilnych, których nie jest właścicielem (nie posiada ich), nadal odpowiada za dostępność cyfrową tych treści, ale jedynie w zakresie możliwości, jakie posiada, zarządzając tymi elementami strony internetowej lub aplikacji mobilnej.

Art. 5 ust. 3 – zmiana polega na wskazaniu nowej wersji normy przez odesłanie do Polskiej Normy wprowadzającej normę ETSI EN 301 549 V3.2.1:2021. Powyższe oznacza

możliwość powoływania się zarówno na wersję angielskojęzyczną, jak i polskojęzyczną zatwierdzoną przez krajową jednostkę normalizacyjną.

Art. 5a – dodawany przepis dotyczy multimediiów pierwotnie nadawanych na żywo. Multimedia nadawane na żywo, na podstawie art. 3 ust. 2 pkt 1 ustawy – są wyłączone z jej zakresu przedmiotowego, ale nagrania takich multimediiów są już objęte obowiązkiem dostępności cyfrowej. Niektóre podmioty publiczne są obowiązane do publikowania na swoich stronach relacji na żywo, np. z posiedzeń rad, po czym nagrania pozostają na stronie i tym samym zaczynają być objęte przepisami ustawy. Oczywiście jest, że potrzeba czasu na przygotowanie napisów czy audiodeskrypcji. Motyw 27 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/2102 z dnia 26 października 2016 r. w sprawie dostępności stron internetowych i mobilnych aplikacji organów sektora publicznego (Dz. Urz. UE L 327 z 02.12.2016, str. 1), zwanej dalej „dyrektywą 2016/2102”, stanowi w takim przypadku o terminie 14-dniowym, o który należy również uzupełnić przepisy ustawy. W uzasadnionych przypadkach, np. gdy niemożliwe jest uzyskanie odpowiednich usług w odpowiednim czasie, 14-dniowy termin na dostosowanie multimediium może zostać wydłużony – do maksymalnie 2 miesięcy. Jednocześnie podmiot publiczny zamieszcza na stronie internetowej lub w aplikacji mobilnej informację o nowym, wydłużonym terminie dostosowania takiego multimediium. Informacja taka powinna zostać zamieszczona razem z opublikowanym multimediium – tak, aby możliwe było zapoznanie się z nią.

Art. 8 ust. 1 – niezbędne jest doprecyzowanie, że mechanizm „nadmiernych kosztów” może być stosowany jedynie w uzasadnionych przypadkach do konkretnych, poszczególnych elementów strony internetowej lub elementów aplikacji mobilnej, a nie ich całości. Podmiot publiczny, nawet w przypadku stwierdzenia nadmierności kosztów zapewnienia pełnej dostępności cyfrowej jakiegoś elementu strony internetowej lub aplikacji mobilnej, nadal powinien dbać o jego maksymalnie możliwą dostępność cyfrową i o pełną dostępność cyfrową pozostałych elementów tworzących stronę internetową lub aplikację mobilną. Taki wymóg wynika bezpośrednio z motywu 39 dyrektywy 2016/2102 oraz decyzji wykonawczej Komisji (UE) 2018/1523 z dnia 11 października 2018 r. ustanawiającej wzór oświadczenia w sprawie dostępności zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/2102 w sprawie dostępności stron internetowych i mobilnych aplikacji organów sektora publicznego (Dz. Urz. UE L 256 z 12.10.2018, str. 103).

W przypadku gdy podmiot, po dokonaniu szczegółowej analizy, stwierdzi, że wszystkie elementy jego strony internetowej lub elementy aplikacji mobilnej nie mogą być udostępnione ze względu na nadmierny koszt, będzie to oznaczało w praktyce, że cała strona internetowa lub cała aplikacja mobilna będzie niedostępna cyfrowo. Taka sytuacja nie powinna jednak zwalniać podmiotu z obowiązku opublikowania deklaracji dostępności takiej strony internetowej lub aplikacji mobilnej. W deklaracji dostępności podmiot publiczny powinien wskazać poszczególne elementy, których udostępnienie nie było możliwe ze względu na nadmierny koszt.

Art. 8 ust. 2 – uchylenie tego przepisu jest niezbędne ze względu na:

- 1) uspoźnienie przepisów odnośnie do nadmiernych kosztów z przepisami obowiązującymi w innych krajach Unii Europejskiej;
- 2) umożliwienie korzystania z mechanizmu nadmiernych kosztów;
- 3) utrudnienie przez ograniczony mechanizm nadmiernych kosztów monitorowania wszystkich rodzajów elementów stron internetowych lub elementów aplikacji mobilnych, których dostosowanie do wymogów dostępności cyfrowej wiąże się najczęściej z nadmiernymi kosztami.

Rezygnacja z przepisu nie ma wpływu na kwestię zapewnienia dostępności cyfrowej deklaracji dostępności, które jest wymagane w art. 10 ust. 1 ustawy. Jednocześnie nie sposób wskazać sytuacji, w której stworzenie lub publikacja tej deklaracji miałyby się wiązać z nadmiernymi kosztami.

Dodatkowo przepis był błędnie interpretowany jako lista jedynych elementów podlegających obowiązkowi zapewnienia dostępności cyfrowej.

Art. 8 ust. 3 (wprowadzenie do wyliczenia) – w związku z podkreśleniem w art. 8 ust. 1, że nadmierne koszty mogą dotyczyć jedynie elementów a nie całości stron internetowych lub aplikacji mobilnych, konieczne było spójne określenie wymagań dotyczących zakresu przeprowadzenia oceny zapewnienia dostępności cyfrowej.

Art. 8 ust. 3 pkt 1 – został uchylony i zastąpiony nowym pkt 2a, co upraszcza rozumienie przepisu bez naruszenia spójności z przepisami zawartymi w dyrektywie 2016/2102. Podmiot publiczny powołujący się na nadmierne koszty dostosowania musi uwzględnić w analizie szacowane korzyści dla danego podmiotu publicznego w odniesieniu do szacowanych korzyści dla osób niepełnosprawnych.

Art. 8 ust. 4 – w związku z uchyleniem art. 8 ust. 2 ustawy, w którym wprowadzony był skrót „deklaracja dostępności”, niezbędne było wprowadzenie tego skrótu w art. 8 ust. 4. W tym miejscu pojęcie „deklaracji dostępności” pojawia się po raz pierwszy. Ponadto zmiana omawianego przepisu wynika z konieczności uspołnienia jego brzmienia z nowym brzmieniem art. 8 ust. 3 ustawy.

Art. 9 – uchylenie tego przepisu jest konsekwencją uchylenia art. 8 ust. 2 ustawy.

Art. 10 ust. 1 – od początku obowiązywania ustawy wraca pytanie o język, w którym ma być opublikowana deklaracja dostępności. Niezbędne jest więc wskazanie, że deklaracja dostępności powinna być sporządzona w tym samym języku co strona internetowa lub aplikacja mobilna, do której się odnosi, gdyż jest to dokument skierowany przede wszystkim do użytkowników danej strony internetowej lub aplikacji mobilnej.

Art. 10 ust. 4 pkt 4 – deklaracja dostępności musi zawierać dane kontaktowe. Ustawa w dotychczasowym brzmieniu zawiera przepis wymagający wskazania konkretnej osoby odpowiedzialnej za dostępność cyfrową. Takie rozwiązanie okazało się nieodpowiednie dla niektórych podmiotów, w których za to zagadnienie odpowiada cała komórka organizacyjna czy zespół. Stąd konieczność zmiany umożliwiającej wskazanie zarówno osoby, jak i komórki organizacyjnej.

Art. 10 ust. 4 pkt 5 – deklaracja dostępności musi zawierać informacje na temat utworzonych na stronie internetowej lub w aplikacji mobilnej niestandardowych (o co uzupełniono przepis) skrótów klawiszowych.

Art. 10 ust. 4 pkt 6 – w niektórych (szczególnie w dużych) podmiotach publicznym informacja o dostępności architektonicznej siedziby podmiotu jest opisana szczegółowo na osobnej stronie internetowej. Dublowanie tych informacji we wszystkich deklaracjach dostępności publikowanych przez dany podmiot byłoby nieracjonalne. Dlatego dodaje się możliwość umieszczenia w deklaracji dostępności linku do strony zawierającej te informacje.

Art. 10 ust. 4 pkt 8 – obowiązek podania linku do deklaracji dostępności aplikacji mobilnej nakładany jest na podmiot publiczny publikujący deklarację dostępności strony internetowej, dzięki czemu można uniknąć konieczności publikowania linku do deklaracji dostępności aplikacji mobilnej w deklaracji dostępności tej aplikacji.

Art. 10 ust. 7 pkt 1 – ze względu na pojawiające się wątpliwości zostało sprecyzowane, że deklaracja dostępności dotyczy posiadanej przez podmiot strony internetowej. Z uwagi na

fakt, że art. 7 ust. 1 dyrektywy 2016/2102 daje możliwość wyboru odpowiedniej strony internetowej, na której podmiot publikuje deklarację dostępności, została dodana możliwość publikowania deklaracji dostępności również na innej stronie internetowej niż strona, której dotyczy ta deklaracja.

Art. 10 ust. 7 pkt 2 – ze względu na pojawiające się wątpliwości zostało sprecyzowane, że deklaracja dostępności dotyczy posiadanych przez podmiot aplikacji mobilnych. Artykuł 7 ust. 1 dyrektywy 2016/2102 daje możliwość publikacji deklaracji dostępności aplikacji mobilnej na stronie internetowej wybranej spośród stron internetowych posiadanych przez ten podmiot lub wraz z innymi informacjami, które są udostępniane podczas pobierania aplikacji mobilnej (np. wraz z opisem przeznaczenia aplikacji i jej głównych funkcji oraz zrzutami ekranu pokazującymi wygląd aplikacji). Coroczna obowiązkowa aktualizacja deklaracji dostępności (zgodnie z art. 11 ustawy) opublikowanej bezpośrednio w aplikacji mobilnej powodowała konieczność opublikowania nowej wersji tej aplikacji mobilnej i zaktualizowania lub ponownego zainstalowania jej przez każdego z użytkowników na swoim urządzeniu mobilnym. Dodatkowo deklaracja dostępności aplikacji mobilnej może być opublikowana bezpośrednio w tej aplikacji mobilnej – decyzja o takiej publikacji należy do podmiotu publicznego i jest traktowana jako dobra praktyka.

Art. 12 pkt 5 – treść przepisu została uspołniona ze zmianami wprowadzonymi w art. 8 ust. 4 ustawy.

Art. 18 ust. 1 – doprecyzowano, że każdy ma prawo wystąpić z żądaniem zapewnienia alternatywnego sposobu dostępu do elementu strony internetowej lub elementu aplikacji mobilnej, wyłącznie w sytuacji, gdy podmiot publiczny nie jest w stanie zapewnić dostępności cyfrowej elementu strony internetowej lub elementu aplikacji mobilnej. Podstawowym obowiązkiem podmiotów publicznych jest zapewnianie dostępności cyfrowej, stąd alternatywne dostępy powinny pojawiać się dopiero, jeżeli podmiot nie realizuje tego podstawowego obowiązku.

Art. 19 ust. 1 pkt 3, ust. 4 oraz ust. 5 pkt 2 – zmiany przepisu są konsekwencją uchylecia art. 8 ust. 2 ustawy.

Załącznik do ustawy – pod koniec 2020 r. opublikowane zostało oficjalne polskie tłumaczenie standardu WCAG 2.1 (<https://www.w3.org/Translations/WCAG21-pl/>). Załącznik do ustawy ma być odwzorowaniem wymaganych do spełnienia kryteriów zawartych w tym standardzie. Podczas opracowywania ustawy w 2018 r. nie było jeszcze oficjalnego

tłumaczenia standardu, więc niektóre elementy standardu zawarte w załączniku do ustawy miały inne brzmienie niż to, które ostatecznie zostało przyjęte. Nowa tabela zawarta w załączniku do ustawy jest spójna z tłumaczeniem. Niektóre kryteria sukcesu nie odnoszą się do aplikacji mobilnych. Mówi o tym wprost norma europejska ETSI EN 301 549 V3.2.1:2021 przez wyłączenie 7 kryteriów sukcesu w przypadku aplikacji mobilnych. Kryteria te są w załączniku do ustawy oznaczone numerem odnośnika.

Projektowana ustawa nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597), w związku z czym nie podlega notyfikacji zgodnie z ww. przepisami.

Przedmiot projektowanej regulacji jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Projekt ustawy nie wymaga przedstawienia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia, o których mowa w § 39 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2022 r. poz. 348).

Wejście w życie ustawy nie będzie miało wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców, a zwłaszcza mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców.

Stosownie do art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) oraz § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów projekt ustawy został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.

Ustawa wejdzie w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia. Podkreślenia wymaga, że nie jest konieczne dodawanie przepisów przejściowych, ponieważ nowelizacja ustawy nie wprowadza nowych obowiązków dla podmiotów publicznych, a jedynie poszerza katalog możliwości realizacji obowiązków zapewnienia dostępności cyfrowej (zmiany w art. 10 ust. 4 pkt 4–6). Poszerzenie zakresu art. 5 na „zarządzane elementy” strony internetowej lub aplikacji mobilnej nie jest także nowym wymogiem, a jedynie wzmocnieniem obowiązującego już obowiązku określonego w art. 6 ustawy.

Podkreślić należy, że w związku z uchyleniem przepisów art. 19 ust. 1 pkt 3, ust. 4 oraz ust. 5 pkt 2 ustawy również nie ma potrzeby wprowadzania przepisów przejściowych. Kara pieniężna, o której mowa w art. 19 ust. 1 pkt 3 ustawy, jest nakładana przez ministra właściwego do spraw informatyzacji po dwóch kolejnych monitorowaniach (art. 19 ust. 4 ustawy). Monitorowania takie są prowadzone na podstawie art. 12 pkt 2 ustawy. Metodyka monitorowania, o której mowa w art. 12 pkt 2 ustawy, zakłada, że pierwszy okres monitorowania stron internetowych przypada między dniem 1 stycznia 2020 r. a dniem 22 grudnia 2021 r. (art. 3 ust. 2 metodyki monitorowania), a pierwszy okres monitorowania aplikacji mobilnych przypada między dniem 23 czerwca 2021 r. a dniem 22 grudnia 2021 r. (art. 3 ust. 3 metodyki monitorowania) i taki monitoring został przeprowadzony w 2021 r., zaś kolejny zostanie przeprowadzony w 2022 r. Uchylając ust. 2 w art. 8 ustawy – i w konsekwencji pkt 3 w ust. 1 w art. 19 oraz ust. 4 w art. 19 – uchylona zostanie materia objęta monitoringiem, a tym samym możliwość wszczęcia postępowania o nałożenie kary. Obecnie nie jest prowadzone żadne postępowanie o nałożenie kary, o której mowa w art. 19 ust. 1 pkt 3 ustawy.

Dlatego też przewidywany okres *vacatio legis* będzie wystarczający na wprowadzenie różnic w stosunku do wymogów wynikających z obecnego brzmienia przepisów ustawy (dodatkowo przepis art. 11 ustawy także obliguje podmioty publiczne do corocznej weryfikacji i aktualizacji deklaracji dostępności).

<p>Nazwa projektu Ustawa o zmianie ustawy o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Kancelaria Prezesa Rady Ministrów</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu: Janusz Cieszyński, Sekretarz Stanu w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Adam Pietrasiewicz, e-mail: adam.pietrasiewicz@mc.gov.pl</p>	<p>Data sporządzenia 4 lipca 2022 r.</p> <p>Źródło Inicjatywa własna oraz powstanie polskiego tłumaczenia WCAG 2.1, którego odpowiednikiem jest załącznik do ustawy.</p> <p>Nr w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów UD294</p>
---	---

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Coraz więcej informacji i usług oferowanych przez podmioty publiczne ma formę elektroniczną, a część z nich dostępna jest tylko w tej formie. Ze względu na swój publiczny charakter muszą być one w pełni dostępne cyfrowo dla wszystkich odbiorców, w tym osób z niepełnosprawnościami. Sposób zapewniania dostępności cyfrowej powinien być jednoznacznie określony i rozumiany.

Aktualnie obowiązująca ustawa z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych (Dz. U. poz. 848 oraz z 2022 r. poz. 1002), zwana dalej „ustawą”, wdraża dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/2102 z dnia 26 października 2016 r. w sprawie dostępności stron internetowych i mobilnych aplikacji organów sektora publicznego (Dz. Urz. UE L 327 z 02.12.2016, str. 1), zwaną dalej „dyrektywą 2016/2102”. Po trzech latach obowiązywania ustawy część jej przepisów wymaga jednak zmiany lub uzupełnienia.

Celem nowelizacji ustawy jest poprawa skuteczności wdrażania dostępności cyfrowej na stronach internetowych i w aplikacjach mobilnych podmiotów publicznych.

W 2020 r. opublikowane zostało oficjalne polskie tłumaczenie wytycznych WCAG 2.1, których odwzorowaniem jest załącznik do ustawy. Opublikowane tłumaczenie różni się na poziomie językowym od zawartości ww. załącznika. Może to prowadzić do nieporozumień i problemów interpretacyjnych. Nowa treść załącznika do ustawy jest dostosowana do obowiązującego tłumaczenia WCAG 2.1.

Część przepisów obecnej ustawy była błędnie interpretowana – niezgodnie z intencją ustawodawcy. Powodowało to nieporozumienia i konieczność wielokrotnego wyjaśniania tych samych kwestii. Przepisy te są zatem precyzyjniej określone albo uchylone.

Część przepisów obecnej ustawy obejmuje elementy, których faktycznie nie da się doprowadzić do dostępności cyfrowej (np. schematy techniczne). Przepisy te także zostały zaktualizowane.

Wprowadzenie zaproponowanych zmian ułatwi wdrażanie dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych.

Do tej pory żadna kara pieniężna, przewidziana w ustawie, nie została nałożona. Nie było to możliwe, gdyż zgodnie z art. 19 ust. 2–4 ustawy, kary mogą być nakładane dopiero po stwierdzeniu nieprawidłowości podczas dwóch (dla deklaracji dostępności i Biuletynu Informacji Publicznej) lub trzech (dla stron internetowych) kolejnych monitorowań. W grudniu 2021 r. zakończono dopiero pierwszy okres monitorowania. Łącznie w 2020 r. i w 2021 r. przebadane zostały 962 strony internetowe i 15 aplikacji mobilnych podmiotów publicznych. Żadna z monitorowanych stron internetowych i aplikacji mobilnych nie była w pełni zgodna z ustawą. W przypadku stron internetowych 961 z nich uznanych zostało za częściowo zgodne, a jedna – za niezgodną z tą ustawą. W przypadku aplikacji mobilnych było to odpowiednio 13 – częściowo zgodnych i 2 niezgodne z tą ustawą. Pełen raport z monitoringu dostępny jest pod adresem:

<https://mc.bip.gov.pl/ogloszenia/dostepnosc-cyfrowa-podmiotow-publicznych-wyniki-monitoringu-stron-internetowych-i-aplikacji-mobilnych-za-lata-2020-2021.html>.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

1. Uspójnienie polskiego tłumaczenia WCAG 2.1 i załącznika do ustawy – dotychczasowy załącznik do ustawy zostaje zastąpiony nowym, odpowiadającym w swej treści zwrotom użytym w tłumaczeniu i oznaczeniu kryteriów sukcesu niemających zastosowania do aplikacji mobilnych zgodnie z normą ETSI EN 301 549 V3.2.1:2021.

2. W deklaracji dostępności wprowadzona jest możliwość podania kontaktu do jednostki organizacyjnej zajmującej się dostępnością cyfrową, a nie tylko do konkretnej osoby. Upraszcza to kontakt z podmiotami publicznymi, które działają często w złożonych strukturach organizacyjnych.
3. W deklaracji dostępności dodana jest możliwość umieszczenia linku do opisu dostępności architektonicznej siedziby podmiotu publicznego w celu uniknięcia konieczności wielokrotnego przepisywania tej samej informacji do wielu deklaracji dostępności, jeśli podmiot posiada wiele stron internetowych lub aplikacji mobilnych.
4. Dodanie możliwości publikowania deklaracji dostępności w innym miejscu niż strona internetowa, której deklaracja dostępności dotyczy.
5. Usunięcie przepisów, których nie da się wyegzekwować:
 - a) złożone schematy i dokumentacje techniczne w formie nietekstowej zostają wyłączone spod przepisów ustawy, gdyż nie jest możliwe dostarczenie ich alternatywy tekstowej, przekazującej pełną, analogiczną treść,
 - b) obowiązek zapewnienia dostępności cyfrowej aplikacji mobilnych zostaje ograniczony przez usunięcie obowiązku zachowania zgodności z siedmioma kryteriami sukcesu, które nie odnoszą się do dostępności cyfrowej aplikacji mobilnych. Norma europejska ETSI EN 301 549 V2.1.2:2021 nie uwzględnia tych kryteriów sukcesu w części określającej dostępność cyfrową aplikacji mobilnych, co nakłada konieczność zachowania spójności między przepisem ustawy a normą, do której ustawa również się odwołuje.
6. Doprecyzowanie przepisów ustawy dla uniknięcia niepoprawnych interpretacji lub niejasności:
 - a) określony zostaje obowiązek zapewnienia dostępności cyfrowej przez podmiot publiczny nie tylko całości stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotu publicznego, ale również treści publikowanych na innych stronach internetowych i w innych aplikacjach mobilnych,
 - b) określony zostaje zakres możliwości niezapewnienia dostępności cyfrowej ze względu na nadmierne koszty przez wskazanie jedynie elementów strony internetowej lub elementów aplikacji mobilnej,
 - c) usunięty zostaje przepis wymieniający elementy strony internetowej, które muszą być dostępne cyfrowo, nawet jeśli podmiot publiczny powołuje się na nadmierne koszty. Dzięki temu nie będzie możliwe interpretowanie tego przepisu jako zamkniętej listy elementów stron internetowych i aplikacji mobilnych, które jako jedyne muszą być dostępne cyfrowo,
 - d) uproszczony zostaje opis sposobu dokonania oceny „nadmiernych kosztów”, przy jednoczesnym zachowaniu spójności z przepisami dyrektywy 2016/2102,
 - e) uzupełniona zostaje informacja dotycząca publikacji linku do deklaracji dostępności aplikacji mobilnej o stwierdzenie, że jest to konieczne jedynie w deklaracji dostępności strony internetowej. Inaczej mógłby powstać obowiązek umieszczania w deklaracji dostępności aplikacji mobilnej linku do tej deklaracji dostępności,
 - f) określony zostaje język treści deklaracji dostępności, a także obowiązek opublikowania jej dla każdej wersji językowej strony internetowej lub aplikacji mobilnej. Deklaracja dostępności ma służyć przede wszystkim użytkownikom stron internetowych i aplikacji mobilnych – powinna być zatem publikowana w tym samym języku, co strona internetowa lub aplikacja mobilna, której dotyczy; określony zostaje czas (14 dni, a w przypadku braku odpowiednich możliwości – nie dłużej niż 2 miesiące) na dodanie napisów i audiodeskrypcji do opublikowanego nagrania, wcześniej nadawanego na żywo. Określenie tego okresu wynika z motywu 27 dyrektywy 2016/2102,
 - g) przepis wyłączający spod przepisów ustawy elementy stron internetowych i elementy aplikacji mobilnych pochodzące od innego podmiotu zostaje poszerzony o pojęcie „sfinansowania przez podmiot publiczny”. Dzięki temu strony internetowe, aplikacje mobilne oraz ich elementy, których utworzenie było sfinansowane przez podmiot publiczny, będą musiały być dostępne cyfrowo,
 - h) obowiązek informowania o skrótach klawiaturowych w deklaracji dostępności ograniczony jest jedynie do skrótów, które nie są standardowo używane w przeglądarkach internetowych.
7. Wskazanie nowej wersji normy przez odesłanie do Polskiej Normy wprowadzającej normę ETSI EN 301 549 V3.2.1:2021. Powyższe oznacza możliwość powoływania się zarówno na wersję angielskojęzyczną, jak i polskojęzyczną zatwierdzoną przez krajową jednostkę normalizacyjną.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

We wszystkich państwach Unii Europejskiej obowiązuje dyrektywa 2016/2102, która została w nich wdrożona odpowiednimi ustawami lub innymi rozwiązaniami prawnymi. Niektóre z tych państw, jak np. Luksemburg czy Belgia, wdrożyły dyrektywę, kopiując bezpośrednio całość jej przepisów. Inne państwa, np. Francja, uzupełniły przepisy

dyrektywy 2016/2102 o swoje rozwiązania oparte przede wszystkim o francuski system weryfikacji dostępności cyfrowej – RGAA.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Podmioty publiczne, o których stanowi art. 2 ustawy	69561	Zestawienie podmiotów publicznych przekazane przez GUS w dniu 26 lutego 2021 r.	W zakresie publikacji deklaracji dostępności i organizacji zarządzania dostępnością cyfrową na stronach internetowych i w aplikacjach mobilnych.

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Konsultacje publiczne były prowadzone z następującymi podmiotami:

- Fundacją „Praca dla Niewidomych”;
- Fundacją „Tęczowy Dom”;
- Fundacją Aktywizacja;
- Fundacją Aktywnej Rehabilitacji „FAR”;
- Fundacją Audiodeskrypcja;
- Fundacją Eudajmonia;
- Fundacją Fuga Mundi;
- Fundacją im. doktora Piotra Janaszka PODAJ DALEJ;
- Fundacją INKLUZJA;
- Fundacją Instytut Rozwoju Regionalnego;
- Fundacją KROK PO KROKU;
- Fundacją L’ Arche;
- Fundacją Na Rzecz Rozwoju Audiodeskrypcji „KATARYNKA”;
- Fundacją Pomocy Chorym na Zanik Mięśni;
- Fundacją Pomocy Młodzieży i Dzieciom Niepełnosprawnym „HEJ, KONIKU!”;
- Fundacją Synapsis;
- Fundacją Szansa dla Niewidomych;
- Fundacją TUS;
- Fundacją Vis Maior;
- Fundacją Widzialni;
- Fundacją Integracja;
- Katolickim Stowarzyszeniem Niepełnosprawnych Archidiecezji Warszawskiej;
- Krajowym Towarzystwem Autyzmu;
- Milickim Stowarzyszeniem Przyjaciół Dzieci i Osób Niepełnosprawnych;
- Polską Fundacją Pomocy Dzieciom Niedosłyszącym – ECHO;
- Polskim Związkiem Głuchych;
- Polskim Stowarzyszeniem na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną;
- Polskim Towarzystwem Stwardnienia Rozsianego;
- Polskim Towarzystwem Walki z Kalectwem;
- Retina AMD Polska;
- Spółdzielnię socjalną FADO;
- Stowarzyszeniem Kreatywna Polska;
- Stowarzyszeniem na rzecz dzieci i osób z niepełnosprawnością „SZLAKIEM TĘCZY”;
- Stowarzyszeniem Przyjaciół Dzieci Specjalnej Troski im. Leszka Grajka;
- Stowarzyszeniem Rodzin i Opiekunów Osób z Zespołem Downa „Bardziej Kochani”;
- Stowarzyszeniem SPOZA;
- Stowarzyszeniem Twoje Nowe Możliwości;

budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Źródła finansowania	Wejście w życie zmian ustawy nie spowoduje skutków dla sektora finansów publicznych, w tym dochodów i wydatków budżetu państwa oraz jednostek samorządu terytorialnego.											
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Nie dotyczy.											
7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców, oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe												
Skutki												
Czas w latach od wejścia w życie zmian	0	1	2	3	5	10	<i>Łącznie (0-10)</i>					
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z r.)	duże przedsiębiorstwa											
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw											
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe											
	(dodaj/usuń)											
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	Wejście w życie ustawy nie będzie miało wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców, a zwłaszcza mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców.										
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	j.w.										
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	Nowelizacja ustawy nie będzie miała bezpośredniego wpływu na sytuację ekonomiczną i społeczną rodziny, ponieważ planowane w niej zmiany dotyczą wyłącznie podmiotów publicznych podlegających przepisom ustawy, jednakże w sposób pośredni może przekładać się pozytywnie na sytuację osób niepełnosprawnych i ich rodzin. Nowelizowana ustawa stworzyła nowy, precyzyjny system zapewniania dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych. Stąd pośrednio wpływała na sytuację osób indywidualnych. Nowelizacja ustawy ma wyłącznie charakter uzupełniający i korygujący już istniejący system.										
	(dodaj/usuń)											
Niemierzalne	(dodaj/usuń)											
	(dodaj/usuń)											
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Nie dotyczy.											
8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu												
<input type="checkbox"/> nie dotyczy												

Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	<input type="checkbox"/> tak <input checked="" type="checkbox"/> nie <input type="checkbox"/> nie dotyczy
<input type="checkbox"/> zmniejszenie liczby dokumentów <input type="checkbox"/> zmniejszenie liczby procedur <input type="checkbox"/> skrócenie czasu na załatwienie sprawy <input type="checkbox"/> inne:	<input type="checkbox"/> zwiększenie liczby dokumentów <input type="checkbox"/> zwiększenie liczby procedur <input type="checkbox"/> wydłużenie czasu na załatwienie sprawy <input type="checkbox"/> inne:
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektroniczności.	<input checked="" type="checkbox"/> tak <input type="checkbox"/> nie <input type="checkbox"/> nie dotyczy

Komentarz:

9. Wpływ na rynek pracy

Zmiany ustawy nie będą miały wpływu na rynek pracy.

10. Wpływ na pozostałe obszary

<input type="checkbox"/> środowisko naturalne <input type="checkbox"/> sytuacja i rozwój regionalny <input type="checkbox"/> sądy powszechne, administracyjne lub wojskowe	<input type="checkbox"/> demografia <input type="checkbox"/> mienie państwowe <input type="checkbox"/> inne:	<input checked="" type="checkbox"/> informatyzacja <input type="checkbox"/> zdrowie
--	---	--

Omówienie wpływu	Zmiany ustawy uprosczą działania niezbędne dla zapewnienia dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych.
------------------	--

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

Ustawa wejdzie w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Ewaluacja efektów nastąpi dla części przepisów natychmiast po ich wejściu w życie. Prowadzony jest stały monitoring dostępności cyfrowej stron internetowych oraz aplikacji mobilnych, który pozwoli ocenić stan wdrożenia zmian.

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)

Nie dotyczy.

RAPORT Z OPINIOWANIA I KONSULTACJI PUBLICZNYCH

projektu ustawy o zmianie ustawy o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych (UD294).

Projekt ustawy został poddany uzgodnieniom, opiniowaniu oraz konsultacjom publicznym.

Niniejszy raport został sporządzony na podstawie § 51 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin Pracy Rady Ministrów (M.P. z 2022 r. poz. 348). Zawiera on podsumowanie konsultacji publicznych oraz opiniowania ww. projektu ustawy.

1. Omówienie wyników przeprowadzonego opiniowania i konsultacji publicznych

Celem opiniowania i konsultacji publicznych było zapewnienie zainteresowanym podmiotom i organizacjom, możliwości wyrażenia opinii na temat projektowanych rozwiązań.

Projekt ustawy o zmianie ustawy o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych został skierowany do konsultacji publicznych i opiniowania. Projekt został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji w serwisie „Rządowy Proces Legislacyjny” oraz w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Ministra Cyfryzacji, w celu zapoznania się z nim przez wszystkie zainteresowane podmioty. Ponadto, projekt został przesłany do niżej wymienionych podmiotów.

Konsultacje publiczne oraz opiniowanie odbyły się w terminie od 28 października 2021 r.

W ramach konsultacji publicznych skierowano zaproszenie do przedstawienia stanowisk do 49 podmiotów, z 21 -dniowym terminem na zgłaszanie uwag.

Zaproszenie w ramach konsultacji publicznych skierowano do następujących podmiotów:

1. Fundacja „Praca dla Niewidomych”;
2. Fundacja „Tęczowy Dom”;
3. Fundacja Aktywizacja;
4. Fundacja Aktywnej Rehabilitacji „FAR”;
5. Fundacja Audiodeskrypcja;
6. Fundacja Eudajmonia;
7. Fundacja Fuga Mundi;
8. Fundacja im. doktora Piotra Janaszka PODAJ DALEJ;
9. Fundacja INKLUZJA;
10. Fundacja Instytut Rozwoju Regionalnego;
11. Fundacja KROK PO KROKU;
12. Fundacja L’Arche;
13. Fundacja Na Rzecz Rozwoju Audiodeskrypcji “KATARYNKA”;
14. Fundacja Pomocy Chorym na Zanik Mięśni;
15. Fundacja Pomocy Młodzieży i Dzieciom Niepełnosprawnym „HEJ, KONIKU!”;
16. Fundacja Synapsis;
17. Fundacja Szansa dla Niewidomych;
18. Fundacja TUS;
19. Fundacja Vis Maior;
20. Fundacja Widzialni;

21. Fundacja Integracja;
22. Katolickie Stowarzyszenie Niepełnosprawnych Archidiecezji Warszawskiej;
23. Krajowe Towarzystwo Autyzmu;
24. Milickie Stowarzyszenie Przyjaciół Dzieci i Osób Niepełnosprawnych;
25. Polska Fundacja Pomocy Dzieciom Niedosłyszącym –ECHO;
26. Polski Związek Głuchych;
27. Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną;
28. Polskie Towarzystwo Stwardnienia Rozsianego;
29. Polskie Towarzystwo Walki z Kalectwem;
30. Retina AMD Polska;
31. Spółdzielnia socjalna FADO;
32. Stowarzyszenie Kreatywna Polska;
33. Stowarzyszenie na rzecz dzieci i osób z niepełnosprawnością „SZLAKIEM TĘCZY”;
34. Stowarzyszenie Przyjaciół Dzieci Specjalnej Troski im. Leszka Grajka;
35. Stowarzyszenie Rodzin i Opiekunów Osób z Zespołem Downa Bardziej Kochani;
36. Stowarzyszenie SPOZA;
37. Stowarzyszenie Twoje Nowe Możliwości;
38. Towarzystwo Opieki nad Ociemniałymi Stowarzyszenie Laski;
39. Koalicja na rzecz Osób z Niepełnosprawnością;
40. Polskie Forum Osób z Niepełnosprawnościami;
41. Polskie Wydawnictwo Naukowe;
42. Rada Dostępności;
43. Stowarzyszenie Doktorantów Prawa Lex Cracoviensis;
44. Biblioteka Narodowa;
45. Centrum Rozwoju Inicjatyw Społecznych CRIS;
46. NASK - Państwowy Instytut Badawczy;
47. Naczelna Rada Adwokacka;
48. Narodowy Instytut Muzealnictwa i Ochrony Zbiorów;
49. Polska Izba Informatyki i Telekomunikacji.

W ramach opiniowania skierowano zaproszenie do przedstawienia stanowisk do 18 podmiotów, z 30 -dniowym terminem na zgłaszanie uwag.

W ramach opiniowania zaproszenie skierowano do następujących podmiotów:

1. Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej;
2. Prezes Polskiego Komitetu Normalizacyjnego;
3. Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów;
4. Narodowy Instytut Muzealnictwa i Ochrony Zbiorów;
5. Główny Urząd Statystyczny;
6. Zakład Ubezpieczeń Społecznych;

7. Naczelna Dyrekcja Archiwów Państwowych.
8. Business Centre Club;
9. Federacja „Porozumienie Zielonogórskie”;
10. Federacja Związków Zawodowych Pracowników Telekomunikacji;
11. Forum Związków Zawodowych;
12. Konfederacja Lewiatan;
13. NSZZ Solidarność;
14. Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych;
15. Pracodawcy RP;
16. Związek Przedsiębiorców i Pracodawców;
17. Związek Rzemiosła Polskiego;
18. Rada Dialogu Społecznego.

Do projektu ustawy w ramach konsultacji publicznych uwagi zgłosiły następujące podmioty:

- 1) Centrum Rozwoju Inicjatyw Społecznych CRIS;
- 2) Urząd m.st. Warszawy;
- 3) Fundacja Innowacji i Rozwoju;
- 4) Fundacja Wspierania Zrównoważonego Rozwoju;
- 5) Polski Związek Głuchych;
- 6) Fundacja na Rzecz Osób z Niepełnosprawnościami (Fronia).

Ponadto, w trybie opiniowania opinie przedstawiły następujące podmioty:

- 1) Polski Komitet Normalizacyjny (PKN);
- 2) Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów (UOKiK);
- 3) Urząd Transportu Kolejowego (UTK);
- 4) Główny Urząd Statystyczny;
- 5) Rzecznik Praw Obywatelskich.

W procedurze opiniowania i konsultacji publicznych projektu ustawy wszystkim podmiotom umożliwiono zajęcie stanowiska w sprawie projektu, a także poddano analizie przedłożone przez te podmioty uwagi.

W ramach konsultacji publicznych i opiniowania zgłoszono szereg uwag do projektu ustawy: w ramach konsultacji: 27 uwag, a w ramach opiniowania: 4 uwagi.

Omówienie ww. uwag zostało przedstawione w załączniku nr 1 oraz nr 2 do niniejszego Raportu.

Ponadto, tabele zawierające stanowisko KPRM do zgłoszonych uwag opublikowano na stronie RCL, w zakładce „Rządowy Proces Legislacyjny” oraz w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej resortu cyfryzacji.

W ramach procesu konsultacji i opiniowania podmioty zwracały szczególną uwagę na kwestie dotyczące nowej kategorii rozwiązań cyfrowych – aplikacji internetowych. Wskazano na potrzebę jeszcze większego doprecyzowania zakresu przepisów dotyczących tego typu

aplikacji, a tym samym obowiązków jakie spoczywają na podmiotach publicznych posiadających takie aplikacje. Podmioty działające bezpośrednio na rzecz osób z niepełnosprawnościami zgłaszały wątpliwości do ograniczenia obowiązku dostępności cyfrowej aplikacji internetowych wyłącznie „o ile to możliwe”.

Ponadto, zwracano uwagę na poszerzoną listę wyłączeń spod przepisów ustawy, określonych specyficznych rodzajów treści (gry, systemy CMS, schematy techniczne, całość archiwalnych stron internetowych i aplikacji mobilnych).

2. Przedstawienie wyników konsultacji projektu z właściwymi organami i instytucjami Unii Europejskiej, w tym Europejskim Bankiem Centralnym

Projekt ustawy nie wymagał przedłożenia instytucjom i organom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

3. Wskazanie podmiotów, które zgłosiły zainteresowanie pracami nad projektem w trybie przepisów o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248), projekt ustawy został zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej. Żaden podmiot nie zgłosił zainteresowania pracami nad projektem.

TABELA UWAG (KONSULTACJE PUBLICZNE)

projekt ustawy o zmianie ustawy o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych (UD294)

L.p.	Jednostka redakcyjna projektu	Podmiot zgłaszający uwagę	Treść uwagi	Stanowisko MC
1.	Art. 2	Centrum Rozwoju Inicjatyw Społecznych CRIS	Należy poszerzyć katalog podmiotów zobligowanych do stosowania ustawy o dostępności cyfrowej. Powinna objąć także podmioty korzystające z jakiegokolwiek formy wsparcia publicznego (np. podmiot gastronomiczny, któremu urząd miasta na preferencyjnych warunkach udostępnił lokal ze swoich zasobów, podmiot, który otrzymał środki z ośrodka wsparcia ekonomii społecznej), podmioty udzielające dotacji, portale internetowe i aplikacje banków oraz przewoźników. Organizatorzy konkursów dotacyjnych nie zawsze dbają o dostępność generatora wniosków. Niektórych generatorów nie da się obsłużyć bez użycia myszy. Niewidomy pracownik organizacji pozarządowej lub przedstawiciel grupy nieformalnej nie jest więc w stanie aplikować o grant. Wymóg dostępności powinien objąć ministerstwa, urzędy umożliwiające aplikowanie np. o małe granty oraz lokalnych operatorów, np. Nowego FIO wyłonionych przez Narodowy Instytut Wolności. Obecne nieprecyzyjne przepisy sprawiają, iż banki błędnie je interpretują. Twierdzą, że dostępność cyfrowa ogranicza się do przygotowania oferty konsumenckiej w alternatywnych formatach. Tymczasem dla niewidomych klientów priorytetem są dostępne strony internetowe banków. Nie potrzebują nagranych regulaminu, lecz możliwości dokonywania operacji na swoim koncie, pewności, że przelew będą w stanie zrobić także po aktualizacji portalu, możliwości złożenia wniosku o zapewnienie dostępności i skargi na jej brak. Przewoźnicy także są beneficjentami środków publicznych, np. dofinansowanie do funkcjonowania kolei, dokonywanie przez urząd marszałkowski zwrotu pieniędzy przewoźnikom autobusowym w	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>Katalog podmiotów zobligowanych do stosowania ustawy odpowiada temu, który znajduje się w <i>ustawie z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne</i> i z pozostaje niezmieniony ze względu na konieczność zachowania spójności przepisów.</p> <p>Zgodnie z przepisami <i>dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/2102 z dnia 26 października 2016 r. w sprawie dostępności stron internetowych i mobilnych aplikacji organów sektora publicznego</i>, którą ustawa wdraża, katalog ten został uzupełniony o organizacje pozarządowe zajmujące się osobami z niepełnosprawnościami, osobami</p>

			związku ze sprzedażą ulgowych biletów. Należy więc wymagać od nich tworzenia dostępnych rozkładów jazdy i systemów sprzedaży biletów. Tak jak w przypadku innych podmiotów, wymóg powinien objąć zarówno strony internetowe, jak i aplikacje mobilne.	starszymi i ochroną zdrowia. Inne podmioty, o których mowa w zgłoszonej uwadze będą w większości objęte obowiązkiem zapewnienia dostępności (w tym dostępności cyfrowej) przez przygotowywaną przez MFIPR ustawę wdrażającą dyrektywę Europejski Akt Dostępności.
2.	Art. 3	Centrum Rozwoju Inicjatyw Społecznych CRIS	Dotyczy dodania ustępu 3. Nie należy dodawać tego ustępu. Materiały opublikowane przed 23 września 2019 trudno uznać za archiwalne, nieaktualne czy niepotrzebne. Zapis w takim kształcie utrudni składanie wniosków o zapewnienie dostępności i wyegzekwowanie jej od podmiotu. Np. jeśli na stronie urzędu miasta wszystkie interpelacje radnych są zamieszczane jako PDF-y graficzne, niewidomy mieszkaniec nie otrzyma dostępnej wersji interesującego go pliku.	Uwaga bezprzedmiotowa Podjęto decyzję o niedodawaniu ust. 3 w art. 3, wobec tego uwaga utraciła swoją aktualność.
3.	Art. 5 ust. 1a	Centrum Rozwoju Inicjatyw Społecznych CRIS	Należy usunąć „jeżeli jest to możliwe”. Znacznie zwiększy to katalog wyłączeń. Aplikacje powinny być projektowane z zachowaniem wymogu dostępności.	Uwaga bezprzedmiotowa Projekt uległ zmianie. Zrezygnowano z wprowadzenia art. 5 ust. 1a i dodania definicji aplikacji internetowych.
4.	Art. 8. Ust. 1.	Centrum Rozwoju Inicjatyw Społecznych CRIS	Ten punkt należy usunąć, by nie było kolejnych nadużyć i zachęt do omijania prawa.	Uwaga bezprzedmiotowa Projekt uległ zmianie. Zmieniono brzmienie art. 8 ust. 1 poprzez doprecyzowanie, że niezapewnienie dostępności cyfrowej może dotyczyć elementów strony internetowej lub elementów aplikacji mobilnej w związku z poniesieniem nadmiernych kosztów.
5.	Art. 10 ust. 7 pkt. 2	Centrum Rozwoju Inicjatyw	Powyższy zapis sugeruje zwolnienie z wymogu opublikowania deklaracji dostępności, jeżeli wiązałoby się to z nadmiernymi kosztami, natomiast z uzasadnienia zamieszczonego w dalszej części dokumentu wynika, że ustawodawca	Uwaga nieuwzględniona Możliwość powołania się na nadmierne koszty jest przewidziane w ustawie

		Społecznych CRIS	<p>chce zwolnić podmioty z konieczności dostosowania aplikacji stworzonych przed 23 czerwca 2021.</p> <p>Takie zwolnienie jest całkowicie bezzasadne. Ustawa obowiązuje od roku 2019, od 2012 rozporządzenie w sprawie krajowych ram interoperacyjności, minimalnych wymagań dla rejestrów publicznych i wymiany w postaci elektronicznej oraz minimalnych wymagań dla systemów teleinformatycznych, więc tworząc aplikację, każdy podmiot powinien być świadomy konieczności zagwarantowania jej dostępności.</p>	<p>zgodnie z <i>dyrektywą Parlamentu Europejskiego I Rady (UE) 2016/2102 z dnia 26 października 2016 r. w sprawie dostępności stron internetowych i mobilnych aplikacji organów sektora publicznego</i>. Modyfikacje istniejących aplikacji mobilnych mogą generować takie koszty. Wskazać jednocześnie należy, że możliwość powołania się na nadmierne koszty dotyczy jedynie obowiązku zamieszczenia deklaracji dostępności w aplikacji mobilnej. Deklaracja dostępności posiadanej aplikacji mobilnej będzie musiała być opublikowana na stronie internetowej wybranej spośród stron internetowych posiadanych przez ten podmiot. W tym zakresie nowelizacja nie przewiduje wyłączeń.</p>
6.	Art. 26	Centrum Rozwoju Inicjatyw Społecznych CRIS	<p>Wydłużenie czasu aż o trzy lata jest bezzasadne. Należy zostawić dotychczasowy zapis.</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>Wydłużenie czasu obowiązywania rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 12 kwietnia 2012 r. w <i>sprawie Krajowych Ram Interoperacyjności, minimalnych wymagań dla rejestrów publicznych i wymiany informacji w postaci elektronicznej oraz minimalnych wymagań dla systemów teleinformatycznych</i> (Dz. U. z 2017 r. poz. 2247), związane jest rozpoczęciem prac na zmianą ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. <i>o informatyzacji działalności</i></p>

				<i>podmiotów realizujących zadania publiczne. Z tego względu zasadne jest teraz czasowe przedłużenie obowiązywania ww. rozporządzenia, a dopiero po wejściu w życie zmian ustawowych - wydanie nowego rozporządzenia.</i>
7.	Art. 1 pkt 2 lit. b	Fundacja Innowacji i Rozwoju	Uwaga do art. 1 pkt 2 lit. b Projektu Projektowany przepis stanowi, że podmiot publiczny zapewnia, jeśli jest to możliwe, dostępność cyfrową aplikacji internetowej. Projektowana ustawa nie przewiduje publikowania w jakiegokolwiek formie informacji o braku dostępności cyfrowej aplikacji internetowej. Jest to istotna luka. Informacje o dostępności aplikacji internetowej mogą mieć istotne znaczenie dla użytkownika. Trzeba wziąć także pod uwagę, że aplikacja internetowa może być częściowo dostępna. W tej sytuacji celowe jest dodanie w projektowanej ustawie przepisu, o obowiązku informowania przez podmiot publiczny o swoich aplikacjach internetowych oraz ich dostępności cyfrowej. Zgodnie z art. 10 ustawy w obecnym brzmieniu, podmiot publiczny publikuje deklarację dostępności. Zawiera ona szereg informacji związanych z dostępnością podmiotu publicznego. Wydaje się, że ta właśnie jednostka redakcyjna ustawy jest odpowiednia aby dodać w niej zapis o obowiązku publikowania przez podmiot publiczny wykazu aplikacji internetowych wykorzystywanych w swojej działalności, które nie posiadają własnej deklaracji dostępności wraz z informacją o dostępności cyfrowej tych aplikacji. Taka nowa jednostka redakcyjna w art. 10 jest też dobrym miejscem na opublikowanie informacji o dostępności cyfrowej stron intranetowych i ekstranetowych wykorzystywanych przez podmiot publiczny. Informacja ta może mieć znaczenie dla osób ze szczególnymi potrzebami, które rozważają aplikowanie do pracy w podmiocie publicznym.	Uwaga bezprzedmiotowa Projekt uległ zmianie. Zrezygnowano z wprowadzenia definicji aplikacji internetowych.
8.	Art. 3 ust. 2	Urząd m.st. Warszawy Wydział Dostępności	Warto dodać zapis, że przy tworzeniu nowych stron systemu zarządzania treścią (CMS) powinny być zgodne ze standardem W3C Authoring Tool Accessibility Guidelines (ATAG).	Uwaga nieuwzględniona Ustawa nie dotyczy systemów zarządzania treścią (CMSów), stron internetowych i aplikacji mobilnych.

				Brak jest więc podstaw do uzupełnienia projektowanych zapisów o przepisy dot. CMS.
9.	Art. 5 ust. 1a	Urząd m.st. Warszawy Wydział Dostępności	Definicja aplikacji internetowej powinna być przeniesiona do art. 4, który zawiera słownik pojęć. Ta sama uwaga dotyczy pojęcia „zidentyfikowany użytkownik”, który widnieje w uzasadnieniu do nowelizacji a nie ma go w art. 4.	Uwaga bezprzedmiotowa Projekt uległ zmianie. Zrezygnowano z wprowadzenia art. 5 ust. 1a i dodania definicji aplikacji internetowych.
10.	Art. 10 ust. 1	Urząd m.st. Warszawy Wydział Dostępności	Przepis nadal nie reguluje wszystkich możliwych sytuacji. Niektóre podmioty publiczne mogą mieć wielojęzyczne strony internetowe, które figurują pod jednym adresem internetowym, jednak poprzez zastosowane widżety lub inne rozwiązania technologiczne zmieniają treść na inny język. W jakim wówczas języku powinna być deklaracja dostępności? Czy deklaracja powinna być zbiorem kilku deklaracji w różnych językach? Co wówczas z wytyczną unikalności znaczników a11y?	Uwaga wyjaśniona W sytuacji, gdy podmioty publiczne mają wielojęzyczne strony internetowe, które figurują pod jednym adresem internetowym, jednak poprzez zastosowane widżety lub inne rozwiązania technologiczne zmieniają treść na inny język, możliwe jest dokonanie w analogiczny sposób zmiany języka deklaracji dostępności. Nie ma wówczas problemu dublowania znaczników.
11.	Art. 10 ust. 4 pkt 8	Urząd m.st. Warszawy Wydział Dostępności	Przepis idzie w dobrym kierunku, jednak nie precyzuje czy informacje mają być publikowane na stronie internetowej powiązanej z aplikacją mobilną czy na wszystkich/wybranej (z jakiego klucza?) stronach internetowych podmiotu publicznego?	Uwaga wyjaśniona Jeżeli podmiot publiczny posiada aplikację mobilną ma obowiązek opublikowania linku do deklaracji dostępności tej aplikacji mobilnej we wszystkich deklaracjach dostępności swoich stron internetowych.
12.	Art. 10 ust. 7 pkt 1	Urząd m.st. Warszawy	Przepis jest nieprecyzyjny i bez znajomości uzasadnienia nowelizacji podmioty publiczne będą dezorientowane. Warto dopisać w ustępie, że dotyczy on „stron	Uwaga nieuwzględniona

		Wydział Dostępności	internetowych, których właścicielami nie są podmioty publiczne, ale je finansują lub współfinansują”.	Znowelizowany art. 10 ust. 7 pkt 1 w sposób jednoznaczny odnosi się do strony internetowej podmiotu publicznego. Ustawa przewiduje, że obowiązek publikowania deklaracji dostępności dotyczy wyłącznie stron internetowych posiadanych przez podmiot publiczny. Doprecyzowano uzasadnienie projektu.
13.	Załącznik	Urząd m.st. Warszawy Wydział Dostępności	Zasada nr 4 w oficjalnym polskim tłumaczeniu to Solidność a nie Kompatybilność.	Uwaga nieuwzględniona Solidność w języku polskim rozumiana jest jako rzetelność, wytrzymałość. Kompatybilność oddaje w pełnym znaczeniu Zasadę nr 4 określoną w załączniku do ustawy. Kompatybilność jest ponadto użyta w tym znaczeniu w innych aktach prawnych.
14.	Art. 5 ust. 1a	Fundacja Wspierania Zrównoważonego Rozwoju	W dodanym ust. 1a wprowadzana jest definicja aplikacji internetowej: > Przez aplikację internetową rozumie się stronę internetową lub element strony internetowej służące do interakcji ze zidentyfikowanym użytkownikiem, za pośrednictwem dedykowanego oprogramowania, w celu prezentowania informacji będących wynikiem działania tego użytkownika. Ta definicja jest skonstruowana w taki sposób, że obejmuje także aplikacje oferowane publicznie. W związku z tym przepisem zwalnia się z obowiązku zapewniania dostępności takich aplikacji, jak Indywidualne Konto Pacjenta, Deklaracje Podatkowe, EPUAP i w zasadzie każdą inną. Rozumiem intencje autorów projektu, ale ta definicja otwiera furtkę dla odstępstw bardzo szeroko.	Uwaga bezprzedmiotowa Projekt uległ zmianie. Zrezygnowano z wprowadzenia art. 5 ust. 1a i dodania definicji aplikacji internetowych.
15.	Art. 4, Art. 5 ust. 2,	Fundacja Wspierania	Wydaje się, że nowelizacja ustawy daje możliwość dokonania jeszcze kolejnych zmian. Po pierwsze - można usunąć z art. 4 następujące definicje: 4) funkcjonalność – właściwość strony internetowej lub aplikacji	Uwaga nieuwzględniona Ustawa wprowadza pojęcie dostępności cyfrowej do polskiego prawa. Ponieważ

	Załącznik	Zrównoważonego Rozwoju	<p>mobilnej umożliwiającą użytkownikowi skorzystanie ze wszystkich oferowanych przez nie funkcji;</p> <p>6) kompatybilność – właściwość strony internetowej lub aplikacji mobilnej umożliwiającą tej stronie lub aplikacji współpracę z możliwie największą liczbą programów, w tym z narzędziami i programami wspomagającymi osoby niepełnosprawne;</p> <p>9) postrzegalność – właściwość strony internetowej lub aplikacji mobilnej umożliwiającą jej odbiór przez użytkownika za pomocą zmysłu słuchu, wzroku lub dotyku;</p> <p>11) zrozumiałość – właściwość strony internetowej lub aplikacji mobilnej umożliwiającą użytkownikowi tych stron i aplikacji zrozumienie treści i sposobu ich prezentacji.</p> <p>Te definicje są potrzebne tylko do stworzenia art. 5 ust. 2. Mając na uwadze, że bardziej precyzyjnie opisuje to ust. 1 i 3, można art. 5 ust. 2 usunąć bez straty dla zrozumiałości. Wówczas można również usunąć z załącznika do ustawy kolumnę z zasadami lub zmienić nazwę zasady 4 na zgodną z polskim tłumaczeniem WCAG 2.1. W tym momencie takiej zgodności brakuje.</p>	definicja dostępności cyfrowej odwołuje się do wskazanych sformułowań, to powinny one zostać zdefiniowane. Pojęcia te nie mają jednoznacznie zrozumiałych znaczeń w języku potocznym, odpowiadających temu, co oznaczają w kontekście przepisów ustawy.
16.	Art. 10 ust. 4	Fundacja Wspierania Zrównoważonego Rozwoju	Po drugie - w art. 10 ust. 4 można usunąć lub zmodyfikować pkt 5 mówiący o skrótach klawiaturowych. Obecnie niemal wszędzie znaleźć można formułkę, że skróty są standardowe, co nie wnosi niczego do wiedzy na temat strony internetowej lub aplikacji mobilnej. Można zatem usunąć ten punkt w ogóle lub dodać na końcu formułkę "o ile są inne od standardowych".	Uwaga uwzględniona W art. 1 pkt 4 lit. b dodano pkt 5 w brzmieniu: „5) informacje na temat utworzonych na stronie internetowej lub w aplikacji mobilnej niestandardowych skrótów klawiszowych służących przemieszczaniu się po elementach strony internetowej lub aplikacji mobilnej i uruchamianiu dostępnych na nich funkcji;”
17.	Art. 3 ust. 2 pkt 9	Polski Związek Głuchych	Gry komputerowe Analizując projektowany przepis należałoby wskazać na przepis art. 5 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/2102 z dnia 26 października 2016 r. w	Uwaga bezprzedmiotowa Projekt uległ zmianie. Zrezygnowano z wyłączenia gier komputerowych ze

		<p>sprawie stron internetowych i mobilnych aplikacji organów sektora publicznego (zwanej dalej: dyrektywą), który jest sformułowany w sposób wprowadzający jednolitą i racjonalną procedurę dla właściwego i pełnego zapewnienia dostępności cyfrowej. Dokonując wykładni tych przepisów łącznie można wskazać zgodnie z powołanym powyżej przepisem dyrektywy, że</p> <p>„w uzasadnionych przypadkach zapewnienie pełnej dostępności określonych treści może nie być dla organu sektora publicznego racjonalnie możliwe”. Jednakże organ nadal powinien mieć obowiązek udostępnienia tych elementów cyfrowych, w jak największym stopniu. W świetle takiej interpretacji można wskazać na przykład gry komputerowe, rozumiane szeroko również, jako programy edukacyjne jak i aplikacje z elementami gry, które w zależności od swojej specyfiki powinny być przez ustawodawcę bardziej wnikliwie selekcjonowane pod względem możliwości ich dostosowania do użytku dla osób z niepełnosprawnościami. Istnieją liczne przykłady podmiotów sektora prywatnego, które zaczęły tworzyć gry bez barier. Przykładowo, w Stanach Zjednoczonych jedna z komercyjnych gier została zatwierdzona przez agencję rządową, jako element terapii osób z ADHD. Należałoby w takim wypadku rozważyć warunkowość wprowadzenia wymogu obowiązku dostępności do niektórych gier komputerowych ze względu na ich specyfikę i walor edukacyjny oraz rozróżnienie pojęć tj. gra edukacyjna a aplikacja/program edukacyjny, rehabilitacyjny z elementami gry/zabawy.</p> <p>Zgodnie z motywem 2 dyrektywy, który wskazuje, że wyłączenia powinny zostać ponownie przeanalizowane w świetle przyszłego rozwoju technologicznego. Pojawiający się trend u głównych twórców gier wskazuje, że instytucje publiczne nie powinny być całkowicie zwolnione z obowiązku dostosowania cyfrowego gier realizowanych w ramach programów edukacyjnych czy aplikacji z elementami gry. Zwłaszcza w sytuacji, gdy tak rozumiane gry mogą również powstawać w ramach środków publicznych. W tym konkretnym przypadku rozróżnić należy specyfikę sektora prywatnego od publicznego w zakresie tworzenia gier czy programów edukacyjnych z jej elementami zapewniającymi dostępność cyfrową. Niewątpliwie postulowanym stanem byłaby odrębna regulacja zwiększająca dostępność cyfrową gier w sektorze komercyjnym.</p>	<p>stosowania ustawy.</p>
--	--	--	---------------------------

18.	Art. 3 ust. 2 pkt 10	Polski Związek Głuchych	<p>Dokumentacja techniczna</p> <p>Niezasadne wydaje się całkowite wyłączenie obowiązku dostosowania złożonych schematów i dokumentacji technicznych w formie nietekstowej zgodnie z analizą motywu 39 dyrektywy, który mówi, że wyłączenia te „nie powinny wykraczać poza to, co jest ściśle niezbędne celem ograniczenia tego obciążenia w stosunku do określonych treści w indywidualnym przypadku. Środki, które nałożyłyby nieproporcjonalne obciążenie, powinny być rozumiane, jako środki, które nałożyłyby nadmierne organizacyjne lub finansowe obciążenie na dany organ sektora publicznego lub zagroziłyby zdolności tego organu do realizacji jego celów”. Analogicznie jak w przypadku gier komputerowych, organ sektora publicznego powinien oceniać za każdym razem, które z wymogów dostępności nie mogły zostać spełnione i w tych przypadkach wykazać dostępne alternatywy. Zatem, przy każdej ocenie, w jakim stopniu nieproporcjonalne obciążenie uniemożliwia spełnienie wymogu dostępności dokumentacji technicznej, organ administracji publicznej wskazywałby tylko uzasadnione i racjonalne powody odwołujące się do ich charakteru i poziomu złożoności. Wydaje się, że celem dyrektywy było spowodowanie takiej sytuacji, aby osoby z niepełnosprawnością miały jak najpełniejszy dostęp cyfrowy do różnych informacji, również tych bardziej złożonych i skomplikowanych.</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>Intencją ustawodawcy jest nienakładanie nieracjonalnego obowiązku na podmioty publiczne. Obowiązek tworzenia alternatywy dla złożonych schematów technicznych byłoby takim obowiązkiem. Istotą schematu technicznego jest wizualne odwzorowanie przedmiotu i ta „wizualność” jest tu czynnikiem najbardziej istotnym. Dostęp alternatywny oznaczałby konieczność tworzenia bardzo zawiłych, bezużytecznych opisów.</p>
19.	Art. 5 ust. 1a	Polski Związek Głuchych	<p>Aplikacje internetowe</p> <p>Wprowadzenie do polskiego prawodawstwa nieprecyzyjnej definicji aplikacji internetowej może w przyszłości powodować trudności interpretacyjne. Przez aplikację internetową projektodawca w analizowanym przepisie projektu rozumie „stronę internetową lub element strony internetowej służące do interakcji ze zidentyfikowanym użytkownikiem, za pośrednictwem dedykowanego oprogramowania, w celu prezentowania informacji będących wynikiem działania tego użytkownika”. Po pierwsze, wskazana definicja może być myląca, ponieważ co do zasady strona internetowa ma charakter głównie informacyjny, natomiast aplikacja internetowa posiada charakter interaktywny. Po drugie, wskazane narzędzia tj. stronę internetową i aplikacje można tworzyć w przeglądarce internetowej. Odróżnia ich od siebie kryterium użyteczności, przeznaczenie, dla jakiego zostały stworzone, grupy adresatów i technologia. Po trzecie, odnosząc się</p>	<p>Uwaga bezprzedmiotowa</p> <p>Projekt uległ zmianie. Zrezygnowano z wprowadzenia art. 5 ust. 1a i dodania definicji aplikacji internetowych.</p>

		<p>do analizy wskazanej definicji w kontekście technologii asystujących może być trudne z uwagi na nieścisłości definicyjne w kontekście zapewnienia dostępności, które wymagało będzie stosowania norm standardu technicznego, jakim jest zbiór wytycznych WCAG.</p> <p>Przy wprowadzaniu siatki pojęciowej dotyczącej usług cyfrowych tj. strona internetowa czy aplikacja internetowa naszym postulatem do analizowanego projektu <i>de lege ferenda</i> jest wprowadzenie właściwego systemu oznaczeń graficznych realizujących cele dostępności dla wszystkich narzędzi cyfrowych. Przykładowo, oznaczenia stron internetowych za pomocą odpowiednich ikon, które w znacznym stopniu zwiększyłyby faktyczną dostępność cyfrową dla osób z różnymi rodzajami niepełnosprawności. Bardzo dobrym przykładem jest zawarcie ikony treści bądź aplikacji dostępnej dla nich na górze strony, np. tak jak ikony dwóch dłoni tj. na stronie internetowej Urzędu Komunikacji Elektronicznej.</p> <p>Dodatkowo, w myśl projektowanego przepisu należałoby się zastanowić się nad zapewnieniem faktycznej dostępności takich aplikacji jak Indywidualne Konto Pacjenta, Deklaracje Podatkowe, e-Pułap i innych podstawowych narzędzi umożliwiających załatwienie spraw życia codziennego. <u>Wskazać należy, że brakuje doprecyzowania takich pojęć jak: strona internetowa, aplikacja.</u> Przykładowo często używa się pojęcia aplikacja (webowa, mobilna, komputerowa etc.), a zapomina się o programie komputerowym. Należy pamiętać, że wątpliwości interpretacyjne mogą być związane z prostymi zależnościami tj. każda aplikacja, to jest program, ale nie każdy program komputerowy, to jest aplikacja. Mogą być programy komputerowe, które instalujemy np. z płyty CD/DVD lub innego nośnika i korzystamy z nich na danym stanowisku.</p> <p>Należy zwrócić szczególną uwagę na aplikacje internetowe o walorze edukacyjnym, które powinny być również objęte obowiązkiem zapewnienia dostępności zgodnie z założeniami motywu 30 dyrektywy. Analizując należy wskazać na różne rodzaje aplikacji – mobilne, webowe, komputerowe. Mówienie o dostępności aplikacji, to tak naprawdę pojęcie bardzo szerokie, ponieważ inaczej obsługujemy telefon, a inaczej komputer stacjonarny. <u>Aplikacje internetowe szkół, przedszkoli i żłobków bazujące na licencjach, tak jak podano w uzasadnieniu, tj. szkolne dzienniki elektroniczne, powinny być w szczególności objęte obowiązkiem dostosowania do potrzeb wszystkich użytkowników, którymi mogą być również osoby z</u></p>	
--	--	---	--

			<p>niepełnosprawnością wzroku, jako rodzice uczniów. W przeciwnym razie może doprowadzić, to do zmarginalizowania niektórych użytkowników, a tym samym skutkować znacznym obniżeniem, jakości i funkcjonalności usług oświatowych. Zauważyć należy, że często środki na zakup takiej aplikacji pochodzą ze środków publicznych, przy zastosowaniu procedury przetargowej, więc tym bardziej wskazane jest wprowadzenie obowiązku, a nie warunku w zakresie zapewnienia dostępności. Pomimo że nie stanowi to przedmiotu regulacji, należy zwrócić uwagę na inny, bardzo poważny problem. Aplikacje internetowe, to również sklepy internetowe w tym popularne serwisy aukcyjne. Osoby z niepełnosprawnościami często napotykają na problemy z dostępnością usług świadczonych przez podmioty komercyjne. Do czasu wprowadzenia odpowiednich regulacji w tym przedmiocie należy postulować o większą dostępność aplikacji internetowych świadczonych przez podmioty komercyjne oraz wnosić o implementację odpowiednich przepisów unijnych regulujących ten zakres.</p>	
20.	Art. 10 w ust. 1	Polski Związek Głuchych	<p>Język</p> <p>W opiniowanym przepisie projektu należy wskazać na brak doprecyzowania kwestii związanych z zapewnieniem dostępności właściwego języka dla wszystkich użytkowników usług cyfrowych. Zgodnie z projektem, język deklaracji dostępności powinien być tożsamy ze stroną lub aplikacją. Powinien również uwzględnić wszystkich adresatów, czyli deklaracja za każdym razem powinna odpowiadać na pytanie: do kogo jest kierowana i uwzględniać to w swojej formie i treści. W tym kontekście pojawia konieczność uregulowania kwestii zapewnienia dostępności w polskim języku migowym i zamieszczenia audiodeskrypcji takiej deklaracji dla osób niewidomych i słabowidzących tak, aby każda osoba miała prawo do swobodnego korzystania z wybranej przez siebie formy komunikowania się, w tym otrzymywania informacji faktycznie dla niej zrozumiałej w zakresie prawa do dostępności tzw. mechanizmu informacji zwrotnej, do której nawiązuje motyw 46 preambuły dyrektywy.</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>Planowana zmiana dotyczy języka deklaracji dostępności, a nie jej dostępności cyfrowej. Art. 10 ust. 1 obecnie obowiązującej ustawy nakłada już obowiązek zapewnienia dostępności cyfrowej deklaracji dostępności. Zgodnie z zawartością załącznika do ustawy wymaganie dotyczące zapewnienia tłumacza języka migowego nie jest nałożone na podmioty publiczne.</p>
21.	Art. 10 w ust. 4 pkt 4	Polski Związek Głuchych	<p>Dane kontaktowe</p> <p>Następna zmiana proponowana w projekcie dotyczy katalogu podmiotów odpowiedzialnych za kontakt w sprawie przygotowywania deklaracji dostępności.</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>Proponowane brzmienie przepisu realizuje postulat łatwego kontaktu z</p>

			<p>Zgodnie z projektowanymi regulacjami deklaracja dostępności powinna zawierać dane kontaktowe konkretnej osoby odpowiedzialnej za opracowaną deklarację dostępności przez urząd lub instytucję. Z uwagi na zakres przygotowania deklaracji, za jej właściwe przygotowanie odpowiedzialne są często różne osoby lub jednostki organizacyjne organów administracji publicznej. Należałoby się zastanowić, w jaki sposób osoba z różnymi formami niepełnosprawności mogłaby się kontaktować w tej sprawie z uprawnioną osobą albo komórką organizacyjną administracji publicznej. Ustanowienie czytelnej procedury wykonawczej oraz tzw. mechanizmu zwrotnego umożliwiłoby każdej osobie z niepełnosprawnością poinformowanie zainteresowanych organów sektora publicznego o wszelkich nieścisłościach oraz zwrócenie się o informacje wykluczone. Podkreślić należy, że wszyscy użytkownicy usług cyfrowych zapewnianych przez podmioty publiczne powinni mieć możliwość zwracania się o potrzebne informacje, w tym usługi i dokumenty.</p>	<p>podmiotem publicznym w kwestiach związanych z dostępnością cyfrową. Wskazanie w deklaracji dostępności osoby lub komórki organizacyjnej do kontaktu nie wyklucza możliwości kontaktu z innymi pracownikami i komórkami podmiotów publicznych. Ustanowienie procedury wykonawczej oraz tzw. mechanizmu zwrotnego, o której mowa w uwadze PZG leży poza zakresem nowelizowanej ustawy.</p>
22.	Ogólne	Polski Związek Głuchych	<p>Należy pozytywnie ocenić zawarte w projekcie rozwiązanie, jakim jest wprowadzenia obowiązku dostosowania nagrań audiowizualnych do osób z niepełnosprawnościami w terminie 14 dni od opublikowania takiego nagrania zgodnie z motywem 27 dyrektywy. Niektóre podmioty publiczne zobowiązane są do publikowania na swoich stronach relacji np. z posiedzeń rad miejskich i takie opracowania są dostępne na ich stronach internetowych. Należałoby również zastanowić się nad kwestią faktycznej dostępności takiej transmisji dla osób głuchych. Proponowana nowelizacja wskazuje na termin, który w związku z podejmowaniem działań zapewniających dostępność mogą spowodować uchybienie innych terminów na załatwienie sprawy np. terminów administracyjnych.</p> <p><u>Ważnym problemem w zapewnieniu dostępności cyfrowej jest stosowanie przez niektóre instytucje publiczne tzw. mechanizmu captcha, który jest jedną z form ochrony treści ze stron internetowych przed zautomatyzowanymi robotami. Stosowanie tej formy ochrony uniemożliwia korzystanie z tych stron przez osoby z niepełnosprawnością wzroku. W projektowanej ustawie brak jest zapisów wskazujących na dostosowanie tych elementów strony internetowej.</u></p>	<p>Uwaga wyjaśniona</p> <p>Obecnie obowiązujące przepisy w wystarczający sposób regulują problem zabezpieczeń <u>captcha</u>. Obowiązek zapewnienia dostępności cyfrowej mechanizmu typu captcha wynika z kryterium sukcesu 1.1.1. załącznika do ustawy.</p>

			<p>Reasumując zwracamy uwagę, iż celowością przedmiotowej ustawy jest dążenie do zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz. U. z 2020 r., poz. 1062). Bardzo wyraźnie należy podkreślić, że pomimo wskazania w niniejszej opinii kilku aspektów związanych z dostępnością cyfrową i intencjami projektodawcy, problem wykluczenia osób z niepełnosprawnościami jest nadal bardzo aktualny. Postulowana dostępność cyfrowa powinna sprowadzać się do takiego tworzenia różnych narzędzi cyfrowych, aby były one realnie użytkowane przez różnego rodzaju osoby. W związku z tym, należy dążyć do zapewnienia jak największej dostępności, a nie wprowadzać ograniczenia, które wiążą się z całkowitym wyłączeniem społecznym osób z niepełnosprawnością.</p>	
23.	Ogólne	Fundacja na Rzecz Osób z Niepełnosprawnościami (Fronia)	<p>I. Propozycje zmian zgłoszonych przez środowisko osób z niepełnosprawnościami podczas Konwentu dostępnościowego Kongresu Osób z Niepełnosprawnościami</p> <p>1. Postępowanie skargowe</p> <p>Żądanie zapewnienia dostępności cyfrowej (ewentualnie alternatywnego sposobu dostępu) strony internetowej, aplikacji mobilnej lub ich elementów, zgodnie z procedurą opisaną w art. 18 Ustawy z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nie zapewnia szybkiej, skutecznej oraz przejrzystej procedury domagania się zapewnienia dostępności - nie jest bowiem trybem postępowania administracyjnego zakończonego decyzją administracyjną, a zatem nie podlega regulacjom kpa. W szczególności w ramach tego postępowania nie jest wydawane żadne rozstrzygnięcie administracyjne, które mogłoby być zaskarżane na drodze postępowania administracyjnego, a następnie sądowo-administracyjnego. • Nie reguluje sytuacji, w której podmiot publiczny nie podejmie żadnych działań w celu zapewnienia dostępności cyfrowej (ewentualnie alternatywnego sposobu dostępu) strony internetowej, aplikacji mobilnej lub ich elementów <p>W tym ostatnim przypadku wobec milczenia (zaniechania) podmiotu publicznego w zakresie zapewnienia dostępności cyfrowej (ewentualnie alternatywnego sposobu</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>Propozycje poza zakresem nowelizacji ustawy.</p> <p>Postulat zmiany obecnej procedury zostanie poddany analizie i ewentualnie uwzględniony w kolejnej nowelizacji ustawy.</p> <p>Natomiast zakres działań Rzecznika Praw Obywatelskich został określony w ustawie z dnia 15 lipca 1987 r. <i>o Rzeczniku Praw Obywatelskich</i> (Dz. U. z 2020 r. poz. 627, z późn. zm.)</p>

		<p>dostępu) strony internetowej, aplikacji mobilnej lub ich elementów można co najwyżej wnieść do sądu administracyjnego skargę na bezczynność lub przewlekłe prowadzenie postępowania w ramach postępowania skargowego uregulowanego w rozdziale II Ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 2325 z późn. zm.).</p> <p>Taka regulacja poprzez brak skutecznego mechanizmu „wymuszającego” na podmiotach publicznych podjęcia szybkich i realnych działań w celu zapewnienia dostępności – stoi w sprzeczności z podstawowym założeniem Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/2102 z dnia 26 października 2016 r. w sprawie dostępności stron internetowych i mobilnych aplikacji organów sektora publicznego – by strony internetowe i aplikacje mobilne stały się bardziej dostępne dla użytkowników i użytkowniczek, w szczególności dla osób z niepełnosprawnościami.</p> <p>Motyw 53 ww. Dyrektywy stanowi: „Aby uniknąć systematycznego odwoływania się do postępowań sądowych, należy przewidzieć prawo do adekwatnych i skutecznych procedur zapewniania przestrzegania niniejszej dyrektywy. Pozostaje to bez uszczerbku dla prawa do skutecznego środka odwoławczego określonego w art. 47 Karty (Karty praw podstawowych Unii Europejskiej). Procedura ta powinna być rozumiana jako obejmująca prawo do wnoszenia skarg do wszelkich krajowych organów właściwych do rozpatrywania tych skarg.”</p> <p>Pozostawienie, jako jedynego realnego środka domagania się dostępności cyfrowej (ewentualnie alternatywnego sposobu dostępu) strony internetowej, aplikacji mobilnej lub ich elementów – instytucji tak zwanej skargi powszechnej uregulowanej w dziale VIII Ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 735 z późn. zm.) nie zapewnia adekwatnych i skutecznych procedur ani też prawa do sądu – w ramach postępowania jurysdykcyjnego.</p> <p>Proponujemy zatem, aby w Ustawie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Prawo do złożenia skargi powstawało w przypadku niezapewnienia dostępności – jak w ustawie o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (DzU z 2020 r. poz. 1062) osobom ze szczególnymi potrzebami (a nie dopiero w przypadku (wyraźnej) odmowy zapewnienia dostępności) 	
--	--	---	--

			<ul style="list-style-type: none"> • Zostało uregulowane postępowanie mające na celu wyegzekwowanie dostępności cyfrowej (ewentualnie alternatywnego sposobu dostępu) strony internetowej, aplikacji mobilnej lub ich elementów odwołujące się do trybu jurysdykcyjnego, do którego będą miały zastosowanie przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego, lub też • Aby postępowanie mające na celu wyegzekwowanie dostępności cyfrowej (ewentualnie alternatywnego sposobu dostępu) strony internetowej, aplikacji mobilnej lub ich elementów oraz postępowanie skargowe – zostało uregulowane analogicznie do postępowania skargowego opisanego w Rozdziale 4 Ustawy o zapewnianiu dostępności. <p>2. Rola Rzecznika Praw Obywatelskich</p> <p>Deklaracja dostępności ma zawierać link do strony internetowej RPO (art. 10 ust. 4 pkt 10). Nie jest jednak jasne, czemu ma służyć ta informacja ani jakie są szczególne uprawnienia RPO w kontekście Ustawy.</p> <p>Należy zatem dookreślić rolę Rzecznika Praw Obywatelskich w kontekście Ustawy, w tym w związku z postępowaniem skargowym.</p>	
24.	Art. 3 ust. 2 pkt 3a	Fundacja na Rzecz Osób z Niepełnosprawnościami (Fronia)	<p>1. Dodanie pkt. 3a w art. 3 ust. 2 Ustawy (wyłączenie systemów CMS)</p> <p>Osoby z niepełnosprawnościami, w tym osoby niewidome, również redagują (swoje) strony internetowe. Proponowane wyłączenie dyskryminuje osoby z niepełnosprawnościami w pełnieniu tych zadań. Być może część osób z niepełnosprawnościami – redaktorów i redaktorek treści internetowych – straci swoją pracę, gdyż systemy CMS używane przez podmioty publiczne nie będą już dostępne.</p> <p>Można zaakceptować sytuację, gdy konkretne funkcjonalności systemów CMS zostałyby wyłączone. Nie można jednak zaakceptować wyłączenia dostępności całych systemów CMS.</p>	<p>Uwaga bezprzedmiotowa</p> <p>Projekt uległ zmianie. Zrezygnowano z wprowadzenia art. 3 ust. 2 pkt 3a.</p>
25.	Art. 3 ust. 2 pkt 9	Fundacja na Rzecz Osób z Niepełnospra	<p>2. Dodanie pkt. 9 w art. 3 ust. 2 Ustawy (wyłączenie gier komputerowych)</p> <p>Intencja wydaje się zrozumiała, gdyż większość gier komputerowych wykorzystuje media audiowideo. Jednak taka propozycja byłaby „wylaniem dziecka z kąpielą”,</p>	<p>Uwaga bezprzedmiotowa</p>

		wnościami (Fronia)	gdyż istnieją gry (w tym quizy), które operują przede wszystkim lub wyłącznie na treściach tekstowych. Taka propozycja wyłączałaby również z obowiązku dostępności gry „tekstowe”. Można zaakceptować wyłączenie gier, ale jedynie tych, które nie operują wyłącznie ani przede wszystkim na treściach tekstowych.	Projekt uległ zmianie, usunięto art. 3 ust. 2 pkt 9. Zrezygnowano z wyłączenia gier komputerowych ze stosowania ustawy.
26.	Art. 3 ust. 2 pkt 10	Fundacja na Rzecz Osób z Niepełnosprawnościami (Fronia)	<p>3. Dodanie pkt. 10 w art. 3 ust. 2 Ustawy (wyłączenie schematów w formie nietekstowej)</p> <p>Można wyobrazić sobie projekt techniczny, który zawiera informacje tekstowe i wizualne (schematy, rysunki itp.). Jeśli jednak informacje tekstowe będą w formie nietekstowej (w formie graficznej, na przykład jako skany informacji tekstowej), to przy obecnej redakcji tego przepisu nie będą musiały być dostępne. Spowoduje to załączanie na stronach dokumentacji technicznych w postaci skanów itp.</p> <p>Należy doprecyzować redakcję tego przepisu, by odnosić się do informacji nietekstowej lub informacji graficznej, a nie informacji w „formie nietekstowej”.</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>Nakładanie obowiązku zapewnienia dostępności cyfrowej schematów technicznych jest nieuzasadnione. Natomiast przedstawianie tekstu w formie grafiki jest niezgodne z załącznikiem do ustawy, tj. Kryterium sukcesu 1.4.5. W związku z tym nie jest konieczne doprecyzowywanie przepisu.</p>
27.	Art. 5 ust. 1a	Fundacja na Rzecz Osób z Niepełnosprawnościami (Fronia)	<p>4. Dodanie ust. 1a w art. 5 Ustawy (opcjonalne wyłącznie aplikacji internetowych)</p> <p>Zaproponowanie możliwości wyłączenia aplikacji internetowych „jeżeli jest to możliwe” jest nieprecyzyjne i nawet starając się zrozumieć intencje – niewystarczające.</p> <p>Po pierwsze, nie wiadomo, jak należy interpretować ten przepis. Jak należy przełożyć to na opis przedmiotu zamówienia. Po czyjej stronie pozostaje stwierdzenie możliwości lub niemożliwości zapewnienia dostępności? Czy nie jest to możliwe dla danego zamawiającego, czy nie jest możliwe dla wykonawcy? A może podmiot trzeci powinien stwierdzić to w sposób obiektywny? Co do zasady jest to możliwe, pozostaje jedynie kwestia kosztu...</p> <p>Po drugie, nawet jeśli jest to obiektywnie niemożliwe, to należy przewidzieć konkretne obowiązki dla podmiotu publicznego. Na przykład jeśli zamówienie publiczne dotyczy rozszerzenia licencji systemu SAP (który co do zasady nie jest dostępny dla osób z niepełnosprawnościami) czy dzienników internetowych w szkołach, to należy wymagać co najmniej:</p>	<p>Uwaga bezprzedmiotowa</p> <p>Projekt uległ zmianie. Zrezygnowano z wyłączenia gier komputerowych.</p>

		<ul style="list-style-type: none">• Zgłoszenia do wykonawcy i producenta potrzeby zapewnienia dostępności cyfrowej w kolejnych wersjach (edycjach) aplikacji internetowej• Poinformowania jednostki Kancelarii Prezesa Rady Ministrów odpowiedzialnej za dostępność cyfrową o problemie – w celu monitoringu dostępności aplikacji i możliwości podjęcia działań na poziomie krajowym <p>W przeciwnym wypadku grozi nam, że niedostępne dziś aplikacje nigdy nie będą dostępne, a regulacja ta będzie nadużywana w celu uniknięcia obowiązku zapewniania dostępności.</p>	
--	--	--	--

TABELA UWAG (OPINIOWANIE)

projekt ustawy o zmianie ustawy o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych (UD294)

l.p.	Jednostka redakcyjna projektu	Zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko MC
1.	Art. 1, p. 2), pp. c) Uzasadnienie na str. 7	Polski Komitet Normalizacyjny	<p>Zgodnie z art. 5 ust. 4 ustawy o normalizacji z dnia 12 września 2002 r. Polskie Normy (PN) mogą być powoływane w przepisach prawnych po ich opublikowaniu w języku polskim. Jednocześnie zgodnie z art. 5 ust 2 ustawy o normalizacji PN może być wprowadzeniem normy europejskiej lub międzynarodowej. Wprowadzenie to może nastąpić w języku oryginału. Jednakże, w przypadku konieczności powołania się na normę w przepisach prawnych, na podstawie art. 5 ust 4 ustawy o normalizacji, powołanie to może nastąpić tylko po jej opublikowaniu w języku polskim. Powołanie w przepisie prawnym norm niedostępnych w języku polskim nie spełnia wymogów ustawy o normalizacji.</p> <p>Zgłaszamy że prawidłowy zapis numeru referencyjnego normy powołanej w art. 1, p. 2), pp. c), jest następujący: ETSI EN 301 549 V3.2.1:2021, a prawidłowy zapis numeru referencyjnego normy powołanej w Uzasadnieniu na str. 7 jest następujący: ETSI EN 301 549 V2.1.2:2018</p> <p>Zaznaczamy, że obie normy są opublikowane wyłącznie w języku angielskim.</p> <p>Jednocześnie informujemy, że norma ETSI EN 301 549 V3.2.1:2021 jest wprowadzona do PN jako PN-ETSI EN 301 549 V3.2.1:2021-09E.</p>	<p>Uwaga wyjaśniona, do ewentualnego dopracowania na komisji prawniczej</p> <p>Omawiany przepis art. 5 ust. 3 (art. 1 pkt 2 lit. c projektu) nie nakłada obowiązku stosowania wymienionej w nim normy, a jedynie wskazuje, że zapewnienie dostępności cyfrowej z uwzględnieniem wymagań określonych we wspomnianej normie uznaje się za spełnienie wymagań określonych w załączniku do ustawy z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych (Dz. U. poz. 848). Podkreślić należy, że omawiany przepis w takim brzmieniu już funkcjonuje w systemie prawnym a</p>

				<p>jego zmiana polega jedynie na wskazaniu aktualnej wersji normy oraz uwzględnieniu przyszłych wersji tej normy.</p> <p>Nie jest zasadne więc twierdzenie, że omawiany przepis narusza postanowienia ustawy z dnia 12 września 2002 r. o normalizacji (Dz. U. z 2015 r. poz. 1483).</p> <p>W kwestii propozycji brzmienia norm przywołanych w projekcie proponuje się dopracowanie ich na komisji prawniczej, z uwagi na fakt, że nie ma jednolitej praktyki w przepisach brzmienia tych norm.</p>
2.	Art. 5 ust. 1b	Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów (UOKiK)	<p>Z zaproponowanego brzmienia art. 5 ust. 1b ustawy wynika, że w przypadku gdy podmiot publiczny będzie publikować na stronie internetowej lub w aplikacji mobilnej zarejestrowane wcześniej multimedia nadawane na żywo, to jest on zobowiązany do dodania napisów lub audiodeskrypcji do opublikowanego nagrania w terminie nie dłuższym niż 14 dni roboczych od momentu zakończenia nadawania. W mojej ocenie, w niektórych przypadkach dochowanie takiego terminu może okazać się niemożliwe lub bardzo utrudnione. Dotyczyć to może na przykład bardzo obszernych nagrań lub wystąpić w sytuacji ograniczonego dostępu (w danym momencie) do wykonawców tego rodzaju usług. W związku z powyższym, proponuję rozważenie dodania w art. 5 ust. 1b zastrzeżenia „o ile jest to możliwe”. Takie zastrzeżenie zostało już umieszczone przez projektodawcę w art. 5 ust. 1a ustawy. Ponadto, przyjęcie takiego brzmienia przepisu będzie mieścić się w ramach wytycznych zawartych w motywie 27 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/2102 z dnia 26 października 2016 r. w sprawie dostępności stron internetowych i mobilnych aplikacji organów sektora publicznego (Dz. Urz. UE L 327 z 02.12.2016 r., str.1). Zgodnie z tym motywem, w uzasadnionych przypadkach, na przykład gdy niemożliwe jest uzyskanie</p>	<p>Uwaga wyjaśniona</p> <p>Okres 14 dni został oparty o motywy dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/2102 z dnia 26 października 2016 r. w sprawie dostępności stron internetowych i mobilnych aplikacji organów sektora publicznego. Termin ten był konsultowany ze środowiskiem specjalistów dostępności cyfrowej i nie budził zastrzeżeń.</p> <p>Utworzenie napisów do materiału multimedialnego nie jest zadaniem wymagającym wiedzy technicznej</p>

			odpowiednich usług w odpowiednim czasie, okres ten (czyli okres 14 dni) może zostać wyjątkowo przedłużony do minimum niezbędnego do zapewnienia dostępności treści.	czy eksperckiej. Może to zrobić każdy redaktor za pomocą powszechnie dostępnych, darmowych narzędzi.
3.	Zmiana w art. 3 w ust. 2 poprzez dodanie pkt 3a oraz pkt 9 i 10	Urząd Transportu Kolejowego (UTK)	<p>Poddajemy pod rozagę czy projektowane zmiany w art. 3 (dodanie pkt 3a oraz pkt 9 i 10) nie budzą wątpliwości w zakresie ich zgodności z treścią dyrektywy.</p> <p>Uzasadnienie:</p> <p>Zgodnie z projektowaną zmianą ustawa z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych (Dz. U. poz. 848) nie będzie miała zastosowania do następujących elementów stron internetowych i aplikacji mobilnych:</p> <p>„(...) 3a) narzędzi edytorskich służących do tworzenia lub modyfikowania zawartości strony internetowej; (...) 9) gier komputerowych; 10) złożonych schematów i dokumentacji technicznych w formie nietekstowej.”.</p> <p>Art. 1 ust. 4 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/2102 z dnia 26 października 2016 r. w sprawie dostępności stron internetowych i mobilnych aplikacji organów sektora publicznego (Dz. Urz. UE L z 2.12.2016 r., str. 1-15), zwanej dalej „dyrektywą”, zawiera zamknięty katalog wyłączeń treści stron internetowych i aplikacji mobilnych z zakresu jej stosowania.</p> <p>W artykule tym nie zostały wyraźnie wskazane elementy stron internetowych i aplikacji mobilnych wymienione w projektowanej zmianie. W związku z powyższym zmiany w art. 3 ust. 2 ustawy mogą budzić wątpliwości w zakresie ich zgodności z dyrektywą. W przypadku</p>	<p>Uwaga bezprzedmiotowa</p> <p>Projekt uległ zmianie. Zrezygnowano z dodania art. 3 ust. 2 pkt 3a.</p> <p>Zrezygnowano również z wyłączenia gier komputerowych ze stosowania ustawy (art. 3 ust. 2 pkt 9).</p> <p>Projekt uzyskał akceptację ministra właściwego ds. unii europejskiej (pismo o sygn. DPUE.920.2938.2021.AR (2) dot.: DRC.WL.0610.6.2021 z 28.10.2021 r.), który potwierdził zgodność projektu z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/2102 z dnia 26 października 2016 r. w sprawie dostępności stron internetowych i mobilnych aplikacji organów sektora publicznego.</p>

			ich pozostawienia poddajemy pod rozagę odniesienie się do zakresu ww. wyłączeń w uzasadnieniu.	
4.	Art. 5 ust. 1 pkt 1	Urząd Transportu Kolejowego (UTK)	<p>Poddajemy pod rozagę zasadność wprowadzenia obowiązku zapewnienia dostępności cyfrowej wszelkich publikowanych treści na stronach internetowych. Wprowadzenie takiego obowiązku może spowodować brak możliwości zamieszczania w przyszłości materiałów niespełniających powyższych wymogów, jak również konieczność dostosowania do przepisów ustawy treści archiwalnych publikowanych po 23 września 2019 r.</p> <p>Uzasadnienie:</p> <p>Obowiązek zapewnienia dostępności cyfrowej wszelkich publikowanych treści na stronach internetowych spowoduje ograniczenie możliwości publikowania materiałów niespełniających wymogów, np. materiałów pozyskiwanych z zewnątrz, tworzonych na zlecenie lub przez podmioty niepodlegające wymogom ustawy, a finansowanych ze środków publicznych. Szczególnie odnosi się to do plików PDF zawierających zeskanowane materiały czy do plików graficznych np. z fotografiami materiałów drukowanych. Wskazać należy iż wyłączenie zawarte w projektowanym art. 3 ust. 2 pkt 10 dotyczy publikowania wyłącznie złożonych schematów i dokumentacji technicznych w formie nietekstowej.</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>Ustawa wdraża do polskiego porządku prawnego dyrektywę unijną, która ma jednoznacznie określony zakres przedmiotowy. Są nim strony internetowe i aplikacje mobilne. Jednocześnie określony jest stosunkowo szeroki zakres wyłączeń, obejmujący między innymi elementy pochodzące od innych podmiotów. Należy zwrócić uwagę, że możliwe jest takie przygotowanie plików PDF aby były dostępne cyfrowo. Możliwe jest również zapewnienie alternatywy tekstowej dla elementów graficznych. Zapewnienie dostępności cyfrowej takich elementów jest niezbędne, by wszyscy obywatele mogli mieć dostęp do tych treści. Dodatkowe wyłączenie dotyczące złożonych schematów technicznych wprowadzone jest ze względu na praktyczną niemożliwość uzupełnienia ich o alternatywę tekstową. W innych przypadkach taka alternatywa jest niezbędna.</p>

5.	Art. 3 ust. 2 pkt 5 lit. a	GUS	Proponowane nowe brzmienie art. 3 ust. 2 pkt 5 lit. a ustawy z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych (Dz. U. poz. 848) wymaga doprecyzowania. W uzasadnieniu do tej jednostki redakcyjnej wskazano, iż: „w katalogu wyłączeń konieczne jest doprecyzowanie, że jeśli publikowane treści pochodzą od innego podmiotu, ale ich powstanie zostało sfinansowane przez podmiot publiczny, to nie podlegają one wyłączeniu.”. Wątpliwości jednak budzi, czy przepis ten należy rozumieć w ten sposób, że w przypadku finansowania przez podmiot publiczny (inny) nie ma wyłączenia? Skąd podmiot ma wiedzieć, czy element strony lub aplikacji wytworzony przez inny podmiot, a udostępniony na jego stronie, został sfinansowany ze środków publicznych?	Uwaga wyjaśniona Intencją wprowadzenia tej zmiany było uniemożliwienie podmiotowi publicznemu powołania się na przepis zwalniający z obowiązku zapewnienia dostępności cyfrowej elementów stron internetowych, jeśli podmiot ten sfinansował przygotowanie tych elementów przez inny podmiot. Podejście takie jest spójne z art. 4 ust. 3 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz. U. z 2020 r. poz. 1062).
6.	Art. 5 ust. 1a	GUS	W dodawanym art. 5 ust. 1a doprecyzowania wymagają określenia „jeżeli jest to możliwe” oraz „zidentyfikowany użytkownik”. Wątpliwości budzi to, czy interakcja może również nastąpić z każdym użytkownikiem, a nie tylko zidentyfikowanym?	Uwaga wyjaśniona Projekt uległ zmianie. Zrezygnowano z wprowadzenia art. 5 ust. 1a i dodania definicji aplikacji internetowych.
7.	Art. 5 ust. 1b	GUS	proponuje się poddać ponownej analizie, określony w dodawanym art. 5 ust. 1b, 14 dniowy termin i jego ewentualne wydłużenie,	Uwaga wyjaśniona Okres 14 dni został oparty o motyw dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/2102 z dnia 26 października 2016 r. w sprawie dostępności stron internetowych i mobilnych aplikacji organów sektora publicznego. Termin ten był konsultowany ze środowiskiem

				specjalistów dostępności cyfrowej i nie był kwestionowany.
8.	Art. 10 ust. 7 pkt 2	GUS	proponuje się – w projektowanym brzmieniu nowelizowanego art. 10 ust. 7 pkt 2 – doprecyzować sformułowanie „(...) nadmiernych kosztów”.	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>Nie ma możliwości przedstawienia wyczerpującego katalogu "nadmiernych kosztów". <i>Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/2102 z dnia 26 października 2016 r. w sprawie dostępności stron internetowych i mobilnych aplikacji organów sektora publicznego</i>, również nie podaje takiego katalogu.</p> <p>Podkreślić również należy, że temat pojęcia "nadmiernych kosztów" był omawiany i wyjaśniany wielokrotnie przy pracach nad <i>ustawą z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych</i>, a sformułowanie to powielane jest w obecnie prowadzonej nowelizacji ustawy.</p>
9.	Art. 3 ust. 3	Rzecznik Praw Obywatelskich (RPO)	Należy zauważyć, że przedstawiony projekt ustawy zawiera zmiany, które postulowali skarżący w kierowanych do Rzecznika Praw Obywatelskich wnioskach. Przede wszystkim na uznanie zasługuje zmiana dotycząca zamieszczania udogodnień do publikacji zarejestrowanych wcześniej multimediów nadawanych na żywo. Zgodnie z motywem 27 wdrażanej ustawą dyrektywy [<i>Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/2102 z dnia 26 października 2016 r. w sprawie dostępności stron internetowych i mobilnych aplikacji organów sektora publicznego (Dz. Urz. UE L 327 z 02.12.2016, str. 1; dalej jako: „wdrażana dyrektywa”</i>)]., media zmienne w czasie nadawane na żywo, które są przechowywane w Internecie lub ponownie publikowane po transmisji na żywo, powinny bez zbędnej zwłoki od	<p>Uwaga bezprzedmiotowa</p> <p>Podjęto decyzję o niedodaniu ust. 3 w art. 3, wobec tego uwaga utraciła swoją aktualność.</p>

			<p>daty pierwszej transmisji lub ponownej publikacji zostać zaopatrzone w niezbędne udogodnienia. Termin ten zasadniczo nie powinien przekraczać 14 dni roboczych od momentu zakończenia nadawania.</p> <p>Niemniej przedstawione rozwiązania nadal wymagają uzupełnienia o kilka zasadniczych kwestii. Zgodnie z treścią motywu 46 wdrażanej dyrektywy, należy ustanowić mechanizm informacji zwrotnej umożliwiający każdej osobie poinformowanie zainteresowanych organów sektora publicznego o wszelkich przypadkach niezgodności przedmiotowych stron internetowych lub aplikacji mobilnych z wymogami dostępności, określonymi w dyrektywie, oraz zwrócić się o informacje, które nie są przedstawione w formacie dostępnym. Tego rodzaju wnioski o informacje mogą również dotyczyć treści, które są wyłączone z zakresu stosowania wdrażanej dyrektywy lub w inny sposób wyłączone z obowiązku przestrzegania wymogów dostępności określonych we wdrażanej dyrektywie, takie jak formaty plików zamieszczanych dokumentów, media zmienne w czasie nagrane z wyprzedzeniem lub treści zarchiwizowanych stron internetowych. Z uwagi na wyłączenie stron zarchiwizowanych z wymogów dostępności należy wprost wskazać, że ustawowe żądanie może obejmować również treści nieobjęte wymogiem zachowania dostępności z dodawanego art. 3 ust. 3 ustawy. Tylko taka informacja pozostanie w pełni zrozumiała dla wszystkich zainteresowanych i pozwoli na zachowanie pełnej zgodności z wdrażaną dyrektywą.</p>	
10	art. 10 Ustawy	Rzecznik Praw Obywatelskich (RPO)	<p>Odnosząc się do proponowanej zmiany w treści art. 10 ustawy o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych w zakresie wskazania języka, w jakim ma być sporządzana deklaracja dostępności, należy zauważyć, że takie sformułowanie może całkowicie wykluczyć osoby głuche porozumiewające się w polskim języku migowym. Istnieje ryzyko, że podmioty publiczne będą zamieszczać deklaracje i informacje o podmiocie wyłącznie w języku polskim, przez co osoby głuche i słabosłyszące porozumiewające się w polskim języku migowym zostaną całkowicie wykluczone z dostępu do informacji. W tym miejscu należy zauważyć, że w tekście wdrażanej dyrektywy użyto jedynie określenia „w dostępnym formacie”. Słyszący na ogół uważają, że każda osoba głucha „jedynie” nie słyszy i nie porozumiewa się w sposób foniczny. Tymczasem język polski dla wielu głuchych jest językiem obcym, którego nie znają lub, którego się nauczyli, zaś ich pierwszym, naturalnym językiem jest polski język migowy. Nierozumienie istoty głuchoty przez osoby słyszące stanowi źródło dyskryminacji osób głuchych w życiu codziennym, również tej, która wynika ze stanowionego prawa [Więcej na ten temat w raporcie Komisji Ekspertów ds. Osób Głuchych</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>Zasady kontaktów osób głuchych z podmiotami publicznymi reguluje Ustawa z dnia 19 sierpnia 2011 r. o języku migowym i innych środkach komunikowania się (Dz. U. z 2017r. poz. 1824). Wprowadzona nowelizacja art. 10 ust. 1 ma na celu jednoznaczne uregulowanie kwestii deklaracji dostępności opublikowanych w językach obcych i nie ogranicza podmiotom publicznym</p>

			pt. „Osoby głuche w Polsce 2020, wyzwania i rekomendacje”, dostęp pod adresem: https://www.rpo.gov.pl/sites/default/files/Osoby_Gluche_w_Polsce_2020_Wyzwania_i_Rekomendacje.pdf . Regulacje prawne oraz praktyka działania podmiotów publicznych muszą zapewnić osobom głuchym prawo do korzystania z przysługujących im praw i wolności za zasadzie równości z innymi osobami.	możliwości opublikowania nagrania tłumacza języka migowego.
11	Ogólne	Rzecznik Praw Obywatelskich (RPO)	<p>Chciałbym również podkreślić, że w ramach tematycznego Konwentu Kongresu Osób z Niepełnosprawnościami, który odbył się w dniu 14 października 2021 r., zebrane zostały uwagi środowiska osób z niepełnosprawnościami dotyczące nowelizowanej ustawy. W tym roku po raz pierwszy odbył się konwent obejmujący jedynie problematykę dostępności dla osób z niepełnosprawnościami, co dowodzi istotnego znaczenia tej problematyki. Konwent z obszaru dostępności zebrał licznych przedstawicieli środowiska osób z niepełnosprawnościami oraz ekspertów zajmujących się wdrażaniem postanowień Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych. Na konwencie przeprowadzono dyskusję dotyczącą doświadczeń różnych osób związanych ze stosowaniem ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz. U. z 2020 r. poz. 1062; dalej jako: „ustawa o dostępności”) oraz ustawy z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych (Dz. U. poz. 848).</p> <p>W ramach wypracowanych postulatów podkreślono, że niezapewnienie dostępności stanowi dyskryminację i powinno to być wyraźnie wskazane w samej ustawie. W takich przypadkach powinna istnieć wyraźna możliwość dochodzenia swojego prawa przed sądem powszechnym. Jest to zasadniczy postulat, gdyż obowiązujące regulacje nie zapewniają efektywnych środków ochrony przed dyskryminacją [<i>Zob. raport RPO Ochrona przed dyskryminacją w Polsce. Stan prawny i świadomość społeczna, Warszawa 2020, dostęp: https://bip.brpo.gov.pl/sites/default/files/Ochrona_przed_dyskryminacja_w_Polsce.pdf]</i> – ustawa z dnia 3 grudnia 2010 r. o wdrożeniu niektórych przepisów Unii Europejskiej w zakresie równego traktowania (Dz. U. z 2020 r. poz. 2156) chroni osoby z niepełnosprawnościami przed nierównym traktowaniem wyłącznie w dostępie do rynku pracy i kształcenia zawodowego. Ustawa ta nie zapewnia zaś ochrony w zakresie dostępu do informacji i usług. Komitet ONZ do spraw praw osób z niepełnosprawnościami w swoich rekomendacjach wydanych pod adresem Polski krytycznie ocenił sposób ukształtowania ochrony prawnej przed dyskryminacją ze względu na niepełnosprawność [<i>Uwagi końcowe Komitetu ONZ pod adresem Polski, CRPD/C/POL/CO/1 z 18 października 2018 r., pkt 8, dostęp:</i></p>	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>Propozycja poza zakresem nowelizacji ustawy.</p> <p>Postulat zmiany obecnej procedury zostanie poddany analizie i ewentualnie uwzględniony w kolejnej nowelizacji ustawy.</p>

		<p>https://bip.brpo.gov.pl/sites/default/files/Uwagi%20ko%C5%84cowe%20KPON%20final.pdf]. Zdaniem Komitetu zakaz dyskryminacji osób z niepełnosprawnościami powinien obejmować wszystkie dziedziny życia, a odmowa zapewnienia racjonalnego usprawnienia powinna być traktowana jako forma dyskryminacji ze względu na niepełnosprawność [Uwagi końcowe Komitetu ONZ pod adresem Polski, pkt 8a.]. Obecne brzmienie art. 18 nowelizowanej ustawy wyklucza możliwość złożenia skargi w związku z brakiem zapewnienia dostępności bez uzyskania wyraźnej odmowy podmiotu publicznego. Podobna regulacja została zawarta w art. 32 ustawy o dostępności, gdzie wprost zawarto sformułowanie o braku zapewnienia wnioskodawcy dostępności. Odpowiednia zmiana przyczyniałaby się do ujednoczenia regulacji dotyczących skarg na brak zapewnienia dostępności na gruncie obu ustaw.</p>	
--	--	--	--